

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

12 Μαΐου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 96

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4686

Βελτίωση της μεταναστευτικής νομοθεσίας, τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4375/2016 (Α' 51), 4251/2014 (Α' 80) και άλλες διατάξεις.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α'
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ν. 4636/2019

Άρθρο 1
Τροποποίηση του άρθρου 32 του ν. 4636/2019

Το άρθρο 32 του ν. 4636/2019 (Α' 169) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 32 (Άρθρο 31 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Ασυνόδευτοι ανήλικοι

1. Η Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της εκπροσώπησης των ασυνόδευτων ανήλικων, από επίτροπο ή, όπου χρειάζεται, με την ανάθεση της σχετικής ευθύνης σε οργάνωση επιφορτισμένη με τη μέριμνα και ευημερία ανηλίκων ή με οποιαδήποτε άλλη ενδεδειγμένη μορφή εκπροσώπησης, σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και άλλες αρχές, κατά λόγο αρμοδιότητάς τους.

2. Η ως άνω αρχή μεριμνά, ώστε οι ανάγκες του ανηλίκου να καλύπτονται δεόντως κατά την εφαρμογή του παρόντος νόμου, από τον διορισμένο επίτροπο ή εκπρόσωπο της παραγράφου 1 και αξιολογεί τακτικά την κατάσταση του ανηλίκου. Ειδικότερα, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία εκπροσώπηση των ασυνόδευτων και των χωρισμένων ανηλίκων, προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δικαιωμάτων τους, καθώς και η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο. Προς τούτο, προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες, για τον διορισμό επιτρόπου ή εκπροσώπου μέσω του καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιου Εισαγγελέα και ενημερώνει αμέσως τον ασυνόδευτο ανήλικο για τον ορισμό του επιτρόπου ή εκπροσώπου του. Σε περίπτωση ορισμού

νομικού προσώπου ως εκπροσώπου, υποχρεωτικά ορίζεται ένα φυσικό πρόσωπο, μέλος αυτού, για να επιτελεί τα καθήκοντα του εκπροσώπου. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιεί σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολόγηση της καταλληλότητας των επιτρόπων ή εκπροσώπων, καθώς και της διαθεσιμότητας των αναγκαίων μέσων για την εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων.

3. Ο εκπρόσωπος του ασυνόδευτου ανηλίκου, που ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 2, πρέπει να έχει τις αναγκαίες γνώσεις και την εμπειρία, ώστε να ασκεί τα καθήκοντά του κατά τρόπο που να διασφαλίζει το βέλτιστο συμφέρον και τη συνολική ευημερία του ανηλίκου. Δεν μπορεί να οριστεί ως εκπρόσωπος, πρόσωπο, τα συμφέροντα του οποίου συγκρούονται ή ενδέχεται να συγκρουστούν με τα συμφέροντα του ασυνόδευτου ανηλίκου. Το πρόσωπο που έχει οριστεί ως εκπρόσωπος, αντικαθίσταται από την αρχή της παραγράφου 1, μόνο σε περίπτωση αδυναμίας εκπροσώπησης για πραγματικούς ή νομικούς λόγους.

4. Η Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου μεριμνά κατά το άρθρο 60 του παρόντος νόμου για τη διαμονή των ασυνόδευτων ανηλίκων:

- α) μαζί με τους ενήλικους συγγενείς, ή
- β) σε οικογένεια που θα έχει την επιμέλεια του ανηλίκου, ή
- γ) σε ειδικά κέντρα φιλοξενίας ανηλίκων, ή
- δ) σε άλλου είδους καταλύματα κατάλληλα για ανηλίκους.

Η γνώμη του ανηλίκου λαμβάνεται υπόψη ανάλογα με την ηλικία του και τον βαθμό της ωριμότητάς του.

5. Τα αδέρφια διαμένουν μαζί, λαμβανομένου υπόψη του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου και ιδίως της ηλικίας και του βαθμού της ωριμότητάς του. Οι μεταβολές διαμονής των ασυνόδευτων ανηλίκων περιορίζονται στο ελάχιστο.

6. Στο πλαίσιο της προστασίας του βέλτιστου συμφέροντος του ασυνόδευτου ανηλίκου, η Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου καταβάλλει προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό των μελών της οικογένειάς του, σε συνεργασία με τον εκπρόσωπο ή/και επίτροπο του ασυνόδευτου ανηλίκου.

Σε περιπτώσεις ενδεχόμενης απειλής κατά της ζωής ή της ακεραιότητας του ανηλίκου ή των στενών συγγενών

του, ιδίως αν οι τελευταίοι έχουν παραμείνει στη χώρα καταγωγής, λαμβάνεται μέριμνα, ώστε η συλλογή, επεξεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με τα πρόσωπα αυτά να γίνεται εμπιστευτικά.

7. Τα άτομα που επιλαμβάνονται της φροντίδας ασυνόδευτων ανηλίκων απαιτείται να έχουν την κατάλληλη κατάρτιση, σχετικά με τις ανάγκες τους.»

Άρθρο 2

Τροποποίηση του άρθρου 39 του ν. 4636/2019

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 39 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιείται ως εξής:

«3. Κατά το πρώτο στάδιο «Ενημέρωση» οι υπήκοοι τρίτης χώρας ή ανιθαγενείς ενημερώνονται από το Κλιμάκιο Ενημέρωσης του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή, σε περίπτωση μαζικών αφίξεων, από προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας ή του Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής ή των Ενόπλων Δυνάμεων, σε γλώσσα που κατανοούν ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν, συμπεριλαμβανόμενης της διεθνούς νοηματικής γλώσσας, με απλό και προσιτό τρόπο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 του παρόντος νόμου.»

2. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 39 του ν. 4636/2019 τροποποιείται ως εξής:

«(δ) για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους κατά τη διαδικασία εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας και τις συνέπειες μη τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, ιδίως για το καθήκον συνεργασίας τους με τις εθνικές αρχές σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, καθώς και για τις συνέπειες της παραβίασης αυτού.»

3. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 5 του άρθρου 39 του ν. 4636/2019 τροποποιείται ως εξής:

«(δ) τη μέριμνα για όσους ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, ώστε να τους παρασχεθεί εξειδικευμένη φροντίδα και προστασία. Ως ευάλωτες ομάδες νοούνται για τις ανάγκες του παρόντος νόμου: οι ανήλικοι ασυνόδευτοι ή μη, άμεσοι συγγενείς θανόντων σε ναυάγια (γονείς, αδέρφια, τέκνα και σύζυγοι), τα άτομα με αναπηρία, οι ηλικιωμένοι, οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα άτομα με σοβαρές ασθένειες, τα άτομα με νοητική και ψυχική αναπηρία και τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, όπως τα θύματα ακρωτηριασμού γεννητικών οργάνων. Ειδικότερα, ο Διοικητής του Κέντρου ή της Μονάδας, ύστερα από αιτιολογημένη, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 72, εισήγηση του αρμόδιου ιατρικού προσωπικού του Κέντρου παραπέμπει τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες στον αρμόδιο κατά περίπτωση δημόσιο φορέα κοινωνικής στήριξης ή προστασίας. Αντίγραφο του φακέλου ιατρικού ελέγχου και της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης αποστέλλεται στον προϊστάμενο του κατά περίπτωση φορέα στον οποίο διαμένουν ή παραπέμπονται. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η συνέχεια της θεραπευτικής αγωγής στις περιπτώσεις που αυτό απαιτείται. Η διαπίστωση ότι ένα άτομο ανήκει σε ευάλωτη ομάδα έχει ως μόνη συνέπεια την άμεση κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής του.»

4. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης στ' της παραγράφου 5 του άρθρου 39 του ν. 4636/2019, τροποποιείται ως εξής:

«(στ) την παραπομπή με απόφαση του Διοικητή του Κέντρου ή της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής ή της Υπηρεσίας Ασύλου, σε περίπτωση που ανακύπτει αμφιβολία σχετικά με την ανηλικότητα πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, σε διαδικασία διαπίστωσης ανηλικότητας σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 1982/16.2.2016 (Β' 335) κοινής υπουργικής απόφασης, όπως κάθε φορά ισχύει.»

5. Το τελευταίο εδάφιο της υποπερίπτωσης 1 της περίπτωσης γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 39 του ν. 4636/2019 τροποποιείται ως εξής: «Στις περιπτώσεις αυτές οι αιτήσεις παραπέμπονται προς περαιτέρω εξέταση άμεσα και η διαδικασία εξέτασης ολοκληρώνεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες.»

6. Το στοιχείο αα' της υποπερίπτωσης 2 της περίπτωσης γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 39 του ν. 4636/2019 καταργείται και τα στοιχεία ββ', γγ', δδ', εε', σστ', ζζ', ηη', θθ', ιι', ιαια', ιβιβ' και ιγιγ' αναριθμούνται σε αα', ββ', γγ', δδ', εε', σστ', ζζ', ηη', θθ', ιι', ιαια' και ιβιβ' αντίστοιχα.

Άρθρο 3

Τροποποίηση του άρθρου 46 του ν. 4636/2019

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 46 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιείται ως εξής:

«4. Στις περιπτώσεις α', β', δ' και ε' της παραγράφου 2 και τις περιπτώσεις α', β', γ' και ε' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, η απόφαση κράτησης λαμβάνεται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσής τους από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής.»

2. Η παράγραφος 9 του άρθρου 46 του ν. 4636/2019 τροποποιείται ως εξής:

«9. Η κράτηση του αιτούντος διεθνούς προστασίας συνιστά σπουδαίο λόγο επιτάχυνσης της διαδικασίας εξέτασης της προσφυγής του σύμφωνα με το άρθρο 92. Σε περίπτωση κράτησης υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενή, ο οποίος υποβάλλει προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 92, ενημερώνεται άμεσα ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών, ο οποίος υποχρεωτικά προβαίνει σε προσδιορισμό της συζήτησης της προσφυγής κατ' απόλυτη προτεραιότητα σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 95. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται υποχρεωτικά εντός δέκα (10) ημερών από τη συζήτηση αυτής.»

Άρθρο 4

Αρμόδια Αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 60 του ν. 4636/2019 (Α' 169), τροποποιείται ως εξής:

«3. Αρμόδια Αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων ορίζεται η Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, η οποία, σε συνεργασία με άλλες αρχές, κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς τους:

α. Μεριμνά για την αναζήτηση των μελών της οικογένειας του ασυνόδευτου ανήλικου και του χωρισμένου ανήλικου, με τη συνδρομή πιστοποιημένων φορέων και οργανώσεων, το συντομότερο δυνατόν, αφότου υποβληθεί αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας. Αν υπάρχει κίνδυνος να απειληθεί η ζωή ή η ακεραιότητα του ανήλικου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν αυτοί διαμένουν στη χώρα καταγωγής, η συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση των πληροφοριών που αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα, γίνεται εμπιστευτικά, ώστε να μην διακυβεύεται η ασφάλειά τους.

β. Μεριμνά για την παραπομπή και συνοδεία των ασυνόδευτων ανήλικων σε κέντρα φιλοξενίας ασυνόδευτων ανήλικων ή σε άλλα κέντρα φιλοξενίας, εφόσον υπάρχουν κατάλληλα διαμορφωμένοι προς τούτο χώροι για όσο χρόνο διαρκεί η παραμονή τους στη Χώρα ή έως ότου τοποθετηθούν σε ανάδοχη οικογένεια ή σε εποπτευόμενα διαμερίσματα. Οι μεταβολές του τόπου διαμονής των ασυνόδευτων ανήλικων περιορίζονται στο ελάχιστο και μόνο εφόσον είναι αναγκαίες. Ειδικότερα μεριμνά για:

βα. Τη διαχείριση των αιτημάτων στέγασης ασυνόδευτων ανήλικων, την προτεραιοποίησή τους με κριτήρια ευαλωτότητας ή αναπηρίας και τον συντονισμό των ενεργειών μετάβασης, τοποθέτησης και φιλοξενίας τους σε κατάλληλα διαμορφωμένα κέντρα φιλοξενίας που λειτουργούν συνεργαζόμενοι κρατικοί και μη φορείς.

ββ. Τη διαχείριση θέσεων προσωρινής φιλοξενίας, όπως ασφαλείς ζώνες, που λειτουργούν συνεργαζόμενοι κρατικοί και μη φορείς για την κάλυψη των άμεσων αναγκών στέγασης ασυνόδευτων ανήλικων.

βγ. Τον έλεγχο της εφαρμογής των προδιαγραφών λειτουργίας των κέντρων φιλοξενίας ασυνόδευτων ανήλικων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

βδ. Την παρακολούθηση και τακτική αξιολόγηση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από τα κέντρα φιλοξενίας των ασυνόδευτων ανήλικων.

βε. Τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών των κέντρων φιλοξενίας ασυνόδευτων ανήλικων, μέσω της συστηματικής διερεύνησης των δυσχερειών που παρουσιάζονται και της παροχής διαρκούς εκπαίδευσης και υποστήριξης του προσωπικού τους.

γ. Μεριμνά για τη στέγαση ανήλικων μαζί με τους ενήλικους συγγενείς τους ή άλλα ενήλικα πρόσωπα κατάλληλα, για να αναλάβουν τη φροντίδα τους, εφόσον αυτό εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον των ανήλικων και έχουν λάβει χώρα διαδικασίες ανάθεσης της φροντίδας στα πρόσωπα αυτά σύμφωνα με τον νόμο.

δ. Διασφαλίζει την από κοινού στέγαση και συμβίωση των αδελφών, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, το φύλο, την ωριμότητα και γενικά το συμφέρον κάθε ανήλικου.

ε. Μεριμνά για τη φιλοξενία των ασυνόδευτων ανήλικων που έχουν συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος, σε εποπτευόμενα διαμερίσματα, χωρίς να τίθεται η προστασία της ανηλικότητας. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται οι εποπτευόμενοι φορείς, οι ελάχιστες προδιαγραφές και οι προβλεπόμενοι όροι και διαδικασίες για την επιλογή, παραπομπή, διαμονή και ολοκλήρωση της παρεχόμενης φιλοξενίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

στ. Συντονίζει τις ενέργειες που απαιτούνται για τη μετεγκατάσταση ασυνόδευτων ανήλικων προς άλλα κράτη στο πλαίσιο διακρατικών συμφωνιών.

ζ. Οργανώνει και τηρεί το Μητρώο Κέντρων Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανήλικων του άρθρου 26 του ν. 4554/2018 (Α' 130), οι δε αντίστοιχες αρμοδιότητες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) που αφορούν στη σύσταση και λειτουργία του ως άνω Μητρώου ανατίθενται στην Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανήλικων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Μετανάστευσης και Ασύλου ρυθμίζονται ειδικότερες λεπτομέρειες αναφορικά με τη μεταφορά του Μητρώου και τη διαλειτουργικότητά του με τα Μητρώα των άρθρων 24 και 25 του ν. 4554/2018, το δικαίωμα πρόσβασης, τήρησης, ενημέρωσης, επικαιροποίησης και επεξεργασίας των προσώπων των αρμόδιων υπηρεσιών και των προσώπων στις οποίες τηρούνται τα Μητρώα.

η. Συντονίζει τη δράση όλων των υπηρεσιών και φορέων, δημόσιων ή ιδιωτικών, που εμπλέκονται σε ζητήματα προστασίας ασυνόδευτων ανήλικων (π.χ. υγεία, εκπαίδευση, εργασία) και καθορίζει την εθνική στρατηγική για την προστασία των ασυνόδευτων ανήλικων, σε συνεργασία με τις υπόλοιπες αρμόδιες αρχές κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς τους.

θ. Συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς, όργανα ή/και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων κρατών για την ανάληψη πρωτοβουλιών, τη λήψη μέτρων και την υλοποίηση προγραμμάτων που συμβάλλουν στην προστασία των ασυνόδευτων ανήλικων.

ι. Μεριμνά για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με το ζήτημα της προστασίας των ασυνόδευτων ανήλικων και την ανάπτυξη δράσεων εθελοντικού χαρακτήρα.

ια. Ενημερώνεται και διατυπώνει γνώμη σχετικά με ρυθμίσεις οι οποίες πρόκειται να περιληφθούν σε νόμο ή κανονιστική πράξη και αφορούν την προστασία των ασυνόδευτων ανήλικων.».

2. Μετά το τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 60 του ν. 4636/2019 προστίθεται παράγραφος 4, ως εξής:

«4. Η Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή άλλες αρχές, κατά λόγο αρμοδιότητάς τους:

α. Λαμβάνει αμέσως τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις της και να εξασφαλίζεται η αναγκαία εκπροσώπηση ή/και επιτροπεία των ασυνόδευτων ανήλικων και των χωρισμένων ανήλικων, προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δικαιωμάτων τους, καθώς και η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο. Προς τούτο, προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες, για τον διορισμό εκπροσώπου ή/και επιτρόπου μέσω του καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιου Εισαγγελέα και ενημερώνει αμέσως τον ασυνόδευτο ανήλικο για τον ορισμό του εκπροσώπου του. Σε περίπτωση ορισμού νομικού προσώπου ως εκπροσώπου ορίζεται υποχρεωτικά ένα φυσικό πρόσωπο μέλος αυτού, για να επιτελεί τα καθή-

κοντα του εκπροσώπου. Η Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης πραγματοποιεί σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολόγηση της καταλληλότητας των εκπροσώπων, καθώς και της διαθεσιμότητας των αναγκών μέσω των εκπροσώπων των ασυνόδευτων ανήλικων. Ο εκπρόσωπος ή/και επίτροπος του ασυνόδευτου ανήλικου, που ορίζεται σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 4, πρέπει να έχει τις αναγκαίες γνώσεις και την εμπειρία, ώστε να ασκεί τα καθήκοντά του κατά τρόπο που να διασφαλίζει το βέλτιστο συμφέρον και τη συνολική ευημερία του ανήλικου. Δεν μπορεί να οριστεί ως εκπρόσωπος, πρόσωπο, τα συμφέροντα του οποίου συγκρούονται ή ενδέχεται να συγκρουστούν με τα συμφέροντα του ασυνόδευτου ανήλικου. Το πρόσωπο που έχει οριστεί ως εκπρόσωπος, αντικαθίσταται από την αρμόδια εισαγγελική αρχή της παραγράφου 1, μόνο σε περίπτωση αδυναμίας εκπροσώπησης για πραγματικούς ή νομικούς λόγους.

β. Διασφαλίζει την τοποθέτηση ασυνόδευτων ανήλικων σε ανάδοχες οικογένειες και την εποπτεία τους.»

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 60 του ν. 4636/2019 καταργείται και η παράγραφος 4 αναριθμείται σε παράγραφο 5.

Άρθρο 5

Τροποποίηση του άρθρου 63 του ν. 4636/2019

Στην περίπτωση δ' του άρθρου 63 του ν. 4636/2019 (Α' 169) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Για την πλήρη καταγραφή αιτήσεων διεθνούς προστασίας, που υποβάλλονται από υπηκόους τρίτης χώρας ή ανιθαγενείς σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 7 του άρθρου 65 του παρόντος, «Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής» μπορούν να είναι και οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης.»

Άρθρο 6

Τροποποίηση του άρθρου 65 του ν. 4636/2019

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 65 του ν. 4636/2019 (Α' 169), τροποποιείται ως εξής:

«1. Κάθε υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Η αίτηση υποβάλλεται ενώπιον των Αρχών Παραλαβής, οι οποίες διενεργούν αμέσως την πλήρη καταγραφή της. Η πλήρης καταγραφή περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία ταυτότητας, τη χώρα καταγωγής του αιτούντος, το όνομα του πατέρα, της μητέρας, του/της συζύγου και των τέκνων του, τη διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας εφόσον υπάρχει, βιομετρικά στοιχεία αναγνώρισης, πλήρη αναφορά των λόγων για τους οποίους ο αιτών ζητά διεθνή προστασία, διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής, τη γλώσσα στην οποία επιθυμεί να εξεταστεί η αίτησή του καθώς και, αν ο αιτών επιθυμεί, ορισμό αντικλήτου.»

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 65 του ν. 4636/2019 τροποποιείται ως εξής:

«2. Σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατή η πλήρης καταγραφή, σύμφωνα με την παράγραφο 1, μετά από απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, οι Αρχές Παραλαβής μπορούν να προ-

βαίνουν, το αργότερο εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης, σε απλή καταγραφή των ελάχιστων απαραίτητων στοιχείων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται υποχρεωτικά η γλώσσα στην οποία επιθυμεί να εξεταστεί η αίτησή του και στη συνέχεια να προβαίνουν κατά προτεραιότητα στην πλήρη καταγραφή της παραγράφου 1, σε συγκεκριμένη ημερομηνία, για την οποία ενημερώνεται ο αιτών και η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν των δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από τη μερική καταγραφή της αίτησης. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται στον αιτούντα έγγραφο, που φέρει τα στοιχεία του και φωτογραφία του, το οποίο παραδίδει κατά την οριστική καταγραφή, οπότε και αυτό αντικαθίσταται από το δελτίο αιτούντος ασύλου σύμφωνα με το άρθρο 70 του παρόντος.»

3. Η παράγραφος 7 του άρθρου 65 του ν. 4636/2019 τροποποιείται ως εξής:

«7. α. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής δύναται να καταθέσει αίτηση διεθνούς προστασίας, ενόσω υπάγεται σε διαδικασίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης της παραγράφου 4 του άρθρου 39 του παρόντος, τελώντας σε καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας εντός Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Η αίτηση δύναται να υποβάλλεται ενώπιον των Περιφερειακών Αρχών Υποδοχής και Ταυτοποίησης, οι οποίες διενεργούν αμέσως πλήρη καταγραφή σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος.

β. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος βρίσκεται υπό κράτηση κατά την κείμενη νομοθεσία δύναται να δηλώσει ότι επιθυμεί να καταθέσει αίτηση διεθνούς προστασίας. Στην περίπτωση αυτή, οι Αρμόδιες Αρχές Κράτησης μεριμνούν για την άμεση σύνταξη και υποβολή έγγραφης σχετικής δήλωσης. Στη συνέχεια, η αίτηση διεθνούς προστασίας, καταγράφεται από τις Αρχές Κράτησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 (απλή καταγραφή), σε διασυνδεδεμένο με την Αρχή Παραλαβής ηλεκτρονικό σύστημα εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών. Οι αρχές κράτησης, σε συνεργασία με την Αρχή Παραλαβής, μεριμνούν για τη μεταγωγή του κρατουμένου ενώπιον της αρχής αυτής, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η πλήρης καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την παράγραφο 1, σε συγκεκριμένη ημερομηνία, η οποία έχει καθορισθεί από την Αρχή Παραλαβής για την οποία ενημερώνεται ο αιτών από τις αρχές κράτησης ή τις περιφερειακές υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης και η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν των επτά (7) εργάσιμων ημερών από τη μερική καταγραφή της αίτησης. Σε περίπτωση που ο αιτών αφεθεί ελεύθερος πριν την πραγματοποίηση πλήρους καταγραφής, οφείλει να προσέλθει κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία για την οποία έχει ενημερωθεί σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, ώστε να προγραμματιστεί η πλήρης καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται στον αιτούντα έγγραφο που φέρει τα στοιχεία του και φωτογραφία του, το οποίο παραδίδει κατά την οριστική καταγραφή, οπότε και αυτό αντικαθίσταται από το δελτίο αιτούντος ασύλου σύμφωνα με το άρθρο 70 του παρόντος. Σε περίπτωση που ο

αιτών δεν επιθυμεί την πλήρη καταγραφή της αίτησής του, εφαρμόζεται αναλογικά η παράγραφος 5.».

4. Η παράγραφος 8 του άρθρου 65 τροποποιείται ως εξής:

«Το πρόσωπο που εκφράζει επιθυμία κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας είναι αιτών άσυλο, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' του άρθρου 2.».

Άρθρο 7

Τροποποίηση του άρθρου 69 του ν. 4636/2019

1. Η δεύτερη παράγραφος 2 του άρθρου 69 του ν. 4636/2019 (Α' 169) αναριθμείται σε παράγραφο 3 και αναδιατυπώνεται ως εξής:

«3. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν των υπηρεσιών διερμηνέα για να υποβάλουν την αίτησή τους και να εκθέσουν την υπόθεσή τους στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, για τη διεξαγωγή συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης, καθώς και σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σε πρώτο και δεύτερο βαθμό, εφόσον δεν μπορεί να εξασφαλισθεί η αναγκαία επικοινωνία χωρίς αυτόν. Η δαπάνη της διερμηνείας βαρύνει το Δημόσιο. Η παροχή υπηρεσιών διερμηνείας, όπου αυτή απαιτείται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, δύναται να παρέχεται και εξ αποστάσεως με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών μέσων επικοινωνίας, σε περίπτωση που η φυσική παρουσία διερμηνέα δεν είναι πρόσφορη. Εφόσον είναι αποδεδειγμένα αδύνατη η παροχή διερμηνείας στη γλώσσα επιλογής του αιτούντος, παρέχεται διερμηνεία στην επίσημη γλώσσα της χώρας καταγωγής του αιτούντος ή σε άλλη γλώσσα, που ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς νοηματικής γλώσσας. Οι αρμόδιες Αρχές απόφασης μεριμνούν, ώστε να λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου ξενόγλωσσων εγγράφων που τυχόν κατατίθενται ενώπιόν τους, ακόμη και αν αυτά δεν προκομίζονται σε επίσημη μετάφραση.»

2. Οι παράγραφοι 3, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 69 αναριθμούνται σε 4, 5, 6, 7 και 8 αντίστοιχα.

Άρθρο 8

Τροποποίηση του άρθρου 70 του ν. 4636/2019

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 70 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιείται ως εξής:

«4. Με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής παραλαβής περιορίζεται η διάρκεια ισχύος του δελτίου συγκεκριμένου αιτούντος ανάλογα με την ακολουθούμενη διαδικασία εξέτασης της αίτησής του. Ειδικότερα η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών στις περιπτώσεις: (α) αιτήσεων που εξετάζονται κατ' απόλυτη προτεραιότητα σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 83 του παρόντος, (β) αιτήσεων που εξετάζονται κατ' προτεραιότητα σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 83, αιτήσεων που εξετάζονται σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 83 (ταχύρρυθμη διαδικασία), και αιτήσεων που εξετάζονται σύμφωνα με το άρθρο 84 (απαράδεκτες) και (γ) αιτήσεων που εξετάζονται με τη διαδικασία στα σύνορα.».

2. Στο άρθρο 70 του ν. 4636/2019 προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Το δελτίο μπορεί να εκδίδεται σε μορφή κάρτας με ηλεκτρονική καταγραφή και ανανέωση, καθώς και με κάθε πρόσφορο τεχνολογικά μέσο. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.».

Άρθρο 9

Τροποποίηση του άρθρου 72 του ν. 4636/2019

Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 72 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιείται ως εξής:

«Η εκτίμηση αυτή έχει ως μόνη συνέπεια την άμεση κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής των αιτούντων, καθώς και την παροχή στα πρόσωπα αυτά ιδιαίτερων διαδικαστικών εγγυήσεων.».

Άρθρο 10

Τροποποίηση του άρθρου 77 του ν. 4636/2019

Η περίπτωση β' της παραγράφου 12 του άρθρου 77 (Α' 169) τροποποιείται ως εξής:

«β. ο διερμηνέας που επιλέγεται είναι ικανός να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία σε γλώσσα που κατανοεί ή που ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί ο αιτών.».

Άρθρο 11

Τροποποίηση του άρθρου 78 του ν. 4636/2019

1. Η περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 78 του ν. 4636/2019 (Α' 169), τροποποιείται ως εξής:

«(α) εφόσον οι αιτούντες διαμένουν σε Δομές Υποδοχής ή Φιλοξενίας δεν έχουν υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασης. Στις περιπτώσεις αυτές οι αιτούντες μπορούν, είτε να εκπροσωπούνται από πληρεξούσιους δικηγόρους ή εξουσιοδοτημένους συμβούλους ή άλλα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 είτε να αποστέλλεται στην Αρχή Προσφυγών με κάθε πρόσφορο τρόπο έως την προτεραιότητα της συζήτησης της υπόθεσης, βεβαίωση του Προϊσταμένου της Δομής Υποδοχής ή Φιλοξενίας. Στη βεβαίωση αυτή αναφέρεται ότι οι αιτούντες διαμένουν πράγματι στη δομή Υποδοχής ή Φιλοξενίας κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση της βεβαίωσης. Η ημερομηνία αυτή δεν μπορεί να απέχει πέραν των τριών (3) ημερών από τη συζήτηση της προσφυγής.».

2. Η περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 78 του ν. 4636/2019 αντικαθίσταται ως εξής:

«(β) εφόσον στους αιτούντες έχει υποβληθεί περιορισμός στην ελευθερία κυκλοφορίας ή υποχρέωση διαμονής σε συγκεκριμένο τόπο κατά το άρθρο 45, τότε δεν έχουν υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασης. Στις περιπτώσεις αυτές οι αιτούντες μπορούν είτε να εκπροσωπούνται από πληρεξούσιους δικηγόρους ή εξουσιοδοτημένους συμβούλους ή άλλα πρόσωπα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 είτε να μεριμνούν για την αποστολή στην Αρχή Προσφυγών με κάθε πρόσφορο τρόπο, έως την προτεραιότητα της συζήτησης της υπόθεσης, βεβαίωσης του αστυνομικού τμήματος ή του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών της περιοχής όπου διαμένουν, περί αυτοπρόσωπης εμφάνισης ενώπιόν τους κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση της βεβαί-

ωσης. Η ημερομηνία αυτή δεν μπορεί να απέχει πέραν των δύο (2) ημερών από τη συζήτηση της προσφυγής. Σε περίπτωση μη περιέλευσης στην Αρχή Προσφυγών των βεβαιώσεων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β', τεκμαίρεται ότι ο αιτών έχει ανακαλέσει σιωπηρά την προσφυγή του σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81 του παρόντος.».

3. Η παράγραφος 9 του άρθρου 78 του ν. 4636/2019 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Σε περίπτωση παραβίασης του επιβαλλόμενου καθήκοντος συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές, όπως αυτό εξειδικεύεται με τις προηγούμενες παραγράφους, ιδίως, μη επικοινωνίας με τις αρχές και μη συνεργασίας, προκειμένου να διαπιστωθούν τα αναγκαία για την εξέταση της αίτησης στοιχεία, που συνεπάγεται την παρεμπόδιση της απρόσκοπτης ολοκλήρωσης των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, τεκμαίρεται σιωπηρή ανάκληση της αίτησης διεθνούς προστασίας ή προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81 του παρόντος.».

Άρθρο 12

Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 4636/2019

Στο άρθρο 79 του ν. 4636/2019 (Α' 169) προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Κατ'εξαίρεση, σε περίπτωση που η ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων της παραγράφου 1, διαπιστωθεί μετά τη χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας ή την έκδοση τελεσίδικης απορριπτικής απόφασης, η τροποποίηση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 μπορεί να γίνει με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Απόφασης.».

Άρθρο 13

Τροποποίηση του άρθρου 81 του ν. 4636/2019

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 81 του ν. 4636/2019 (Α' 169) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του, οι Αρχές Απόφασης εξετάζουν την αίτηση επαρκώς επί της ουσίας, σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος, με βάση τα διαθέσιμα στην υπηρεσία στοιχεία, και, εφόσον θεωρήσουν ότι είναι αβάσιμη, την απορρίπτουν. Σε περίπτωση που δεν καθίσταται δυνατή η επαρκής εξέταση της αίτησης με βάση τα διαθέσιμα στην υπηρεσία στοιχεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, οι Αρχές Απόφασης σταματούν την εξέταση της αίτησης και εκδίδουν απόφαση διακοπής. Στην απόφαση με την οποία διακόπτεται η εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, διατάσσεται και η επιστροφή του αιτούντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 3907/2011 και στο ν. 3386/2005. Οι ως άνω πράξεις κοινοποιούνται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 82 του παρόντος.».

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 81 του ν. 4636/2019 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Κατά των απορριπτικών αποφάσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ο αιτών δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, σύμφωνα με το άρθρο 92 του παρόντος.».

3. Στο άρθρο 81 του ν. 4636/2019 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Στις περιπτώσεις που έχει εκδοθεί απόφαση διακοπής κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, ο αιτών έχει δικαίωμα μόνο μία φορά και εντός προθεσμίας εννέα (9) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης διακοπής, να ζητήσει από την αρχή που έλαβε την απόφαση, τη συνέχιση της διαδικασίας εξέτασης της υπόθεσής του ή να υποβάλλει νέα αίτηση, η οποία δεν υπόκειται στη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 89. Μέχρι την τελεσίδικη κρίση της ως άνω αίτησης, ο αιτών δεν απελαύνεται από τη χώρα ούτε εκτελείται απόφαση επιστροφής.».

Άρθρο 14

Τροποποίηση του άρθρου 82 του ν. 4636/2019

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 82 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιείται ως εξής:

«3. Η επίδοση της απόφασης προς τον αιτούντα διενεργείται (α) αυτοπροσώπως στον αιτούντα ή (β) με συστημένη επιστολή που αποστέλλεται ταχυδρομικώς στη δηλωθείσα διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής ή στον χώρο εργασίας, προσωπικώς στον ίδιο ή στον πληρεξούσιο δικηγόρο του ή στον εξουσιοδοτημένο σύμβουλο ή στον εκπρόσωπό του, σύμφωνα με το άρθρο 65 του παρόντος ή (γ) με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε διεύθυνση που έχει δηλώσει ο αιτών στην Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής ή την Υπηρεσία Ασύλου ή σε διεύθυνση που έχει δηλωθεί από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του ή τον εξουσιοδοτημένο σύμβουλο ή τον εκπρόσωπό του ή (δ) σε ηλεκτρονική εφαρμογή, που διαχειρίζεται η Υπηρεσία Ασύλου και στην οποία έχει πρόσβαση ο αιτών μέσω λογαριασμού που διατηρεί. Η προς επίδοση απόφαση που έχει διαβιβαστεί με ηλεκτρονικά μέσα στη δηλωθείσα κατά τα ανωτέρω ηλεκτρονική διεύθυνση του αιτούντος, θεωρείται ότι επιδόθηκε μετά την παρέλευση σαράντα οκτώ (48) ωρών από την ηλεκτρονική αποστολή της. Μαζί με την απόφαση, στην περίπτωση που η επίδοση διενεργείται στον αιτούντα σύμφωνα με τα ανωτέρω εδάφια, συκοινοποιείται συνοδευτικό έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί και το οποίο εξηγεί με τρόπο απλό και προσιτό το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε, τις συνέπειές του για τον ίδιο και τις ενέργειες στις οποίες δύναται να προβεί ή εναλλακτικά δίνεται η διεύθυνση (url) σε ιστοσελίδα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου που περιλαμβάνει όλες αυτές τις πληροφορίες σε γλώσσα που κατανοεί ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί ο αιτών. Κατ'εξαίρεση, εφόσον με την απόφαση αναγνωρίζεται ο αιτών ως δικαιούχος διεθνούς προστασίας, επιδίδεται σύμφωνα με τα ανωτέρω μόνο το απόσπασμα του διατακτικού της απόφασης.».

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 82 του ν. 4636/2019 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Σε περίπτωση που ο αιτών είναι κρατούμενος ή παραμένει σε Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή διαμένει σε Κέντρα Υποδοχής ή Φιλοξενίας, το απόσπασμα του διατακτικού της απόφασης και το συνοδευτικό επεξηγηματικό έγγραφο του δεύτερου

εδαφίου της παραγράφου 3 αποστέλλονται με κάθε πρόσφορο τρόπο στον προϊστάμενο του οικείου Κέντρου ή καταστήματος ή εγκατάστασης, ο οποίος μεριμνά για την άμεση ανάρτηση ανακοίνωσης περί της σχετικής παραλαβής, καθώς και των ωρών παράδοσης και διανομής των εγγράφων στους αιτούντες για κάθε εργάσιμη ημέρα και ώρα σε εμφανείς χώρους των εγκαταστάσεων και συντάσσει σχετική πράξη παραλαβής και ανάρτησης. Οι αιτούντες εξασφαλίζουν ότι προσέρχονται στο κέντρο εντός των ωρών παράδοσης και διανομής αλληλογραφίας, προκειμένου να τους επιδοθεί η σχετική αλληλογραφία. Για κάθε επίδοση στον αιτούντα συντάσσεται σχετική έκθεση επίδοσης. Η επίδοση θεωρείται ότι έχει συντελεστεί μετά την πάροδο τριών (3) ημερών από την ημερομηνία σύνταξης της σχετικής πράξης παραλαβής του πρώτου εδαφίου.»

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 82 του ν. 4636/2019 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Σε περίπτωση διαπιστωμένης μη ανεύρεσης του αιτούντος, με τους τρόπους που περιγράφονται στην παράγραφο 3 και μη υπάρχοντος διορισμένου δικηγόρου ή συμβούλου ή εκπροσώπου ή αντικλήτου, η απόφαση επιδίδεται στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας ενώπιον της οποίας υπεβλήθη η αίτηση. Με την επίδοση αυτή τεκμαίρεται ότι ο αιτών έλαβε γνώση. Σε περίπτωση διαπιστωμένης μη ανεύρεσης του αιτούντος σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 και μη υπάρχοντος διορισμένου δικηγόρου ή συμβούλου ή εκπροσώπου ή αντικλήτου, συντάσσεται σχετική πράξη από τον Προϊστάμενο του οικείου Κέντρου ή καταστήματος ή εγκατάστασης. Από την ημερομηνία σύνταξης της πράξης αυτής τεκμαίρεται αφενός η συντέλεση της επίδοσης και αφετέρου ότι ο αιτών έλαβε γνώση.»

4. Η παράγραφος 8 του άρθρου 82 του ν. 4636/2019 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η απόφαση που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της απόρριψης. Στην απόφαση με την οποία απορρίπτεται η αίτηση διεθνούς προστασίας, διατάσσεται και η επιστροφή του αιτούντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 3907/2011 και στον ν. 3386/2005. Εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ άλλη απόφαση επιστροφής, θεωρείται ότι η προηγούμενη απόφαση επιστροφής, ενσωματώνεται στο κεφάλαιο της απορριπτικής απόφασης που διατάσσει την επιστροφή. Στην απορριπτική απόφαση γίνεται μνεία για την προθεσμία προς άσκηση προσφυγής, για το δικαίωμά τους να αιτηθούν την παραμονή τους στη Χώρα, για το όργανο ενώπιον του οποίου ασκείται, για τις συνέπειες παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής, καθώς και για τη δυνατότητα και τους όρους παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 8 του άρθρου 7 του ν. 4375/2016 (Α' 51).»

5. Στο άρθρο 82 του ν. 4636/2019 προστίθεται παράγραφος 12, ως εξής:

«12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να καθορίζεται κάθε τεχνική λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.»

Άρθρο 15

Τροποποίηση του άρθρου 83 του ν. 4636/2019

Η παράγραφος 7 του άρθρου 83 του ν. 4636/2019 (Α' 169) αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής καταγράφουν και εξετάζουν κατά απόλυτη προτεραιότητα αιτήσεις διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με: (α) την περίπτωση γ' της παραγράφου 10 του άρθρου 39 και (β) την παράγραφο 8 του άρθρου 46 του παρόντος νόμου. Στις περιπτώσεις αυτές ενόψει του κατεπείγοντος, η εξέταση της αίτησης πρέπει να ολοκληρώνεται υποχρεωτικά εντός δεκαπέντε (15) ημερών.

Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής καταγράφουν και εξετάζουν κατά προτεραιότητα αιτήσεις διεθνούς προστασίας, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος, όταν αυτές αφορούν:

(α) άτομα που υποβάλλουν αίτηση, βάσει του άρθρου 90 του παρόντος ευρισκόμενα σε ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της Χώρας (διαδικασία στα σύνορα),

(β) άτομα που ενδέχεται να υπαχθούν στις διαδικασίες του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή εφόσον άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας ή άλλο κράτος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου κατ'εφαρμογή του Κανονισμού αυτού, έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης,

(γ) άτομα των οποίων οι αιτήσεις μπορούν να θεωρηθούν ως προδήλως αβάσιμες, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 88 του παρόντος,

(δ) άτομα για τα οποία η Ελληνική Αστυνομία με αιτιολογημένο έγγραφο της αναφέρει ότι, συνιστούν κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της Χώρας,

(ε) άτομα τα οποία υποβάλλουν μεταγενέστερες αιτήσεις διεθνούς προστασίας κατά το στάδιο εξέτασης του παραδεκτού, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 89 του παρόντος,

(στ) άτομα τα οποία προέρχονται από πρώτη χώρα ασύλου, σύμφωνα με το άρθρο 85 του παρόντος ή από ασφαλή τρίτη χώρα, σύμφωνα με το άρθρο 86 του παρόντος ή από ασφαλή χώρα καταγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 87 του παρόντος.»

Άρθρο 16

Τροποποίηση του άρθρου 86 του ν. 4636/2019

Η παράγραφος 2 του άρθρου 86 του ν. 4636/2019 (Α' 169) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η συνδρομή των ως άνω κριτηρίων εξετάζεται ανά περίπτωση και για κάθε αιτούντα ξεχωριστά, εκτός αν η τρίτη χώρα έχει χαρακτηριστεί ως γενικά ασφαλής και εμπεριέχεται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών τρίτων χωρών. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο αιτών διεθνή προστασία, δύναται να αντικρούει την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, επικαλούμενος ως λόγο το γεγονός ότι, η τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλής υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες αυτός ευρίσκεται.»

Άρθρο 17**Τροποποίηση του άρθρου 88 του ν. 4636/2019**

1. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 88 του ν. 4636/2019 (Α' 169) προστίθεται περίπτωση (ια) ως εξής:

«(ια) ο αιτών παραβίασε κατάφωρα το καθήκον συνεργασίας του με τις εθνικές αρχές, εκτός αν δεν είναι υπεύθυνος για την παραβίαση των υποχρεώσεων συνεργασίας ή υπάρχουν σοβαροί λόγοι για τους οποίους δεν ήταν σε θέση να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις συνεργασίας.»

2. Στο άρθρο 88 του ν. 4636/2019 προστίθεται παράγραφος 3, ως εξής:

«3. Σε κάθε περίπτωση η αίτηση ασύλου είναι προδήλως αβάσιμη εάν ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής και είναι προφανές από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης ότι, παραμένει στο έδαφος της Χώρας μόνο για οικονομικούς λόγους.»

Άρθρο 18**Τροποποίηση του άρθρου 89 του ν. 4636/2019**

Η παράγραφος 9 του άρθρου 89 του ν. 4636/2019 (Α' 169) αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της μεταγενέστερης αίτησης κατά το προκαταρκτικό στάδιο, αναστέλλεται η εκτέλεση κάθε μέτρου απέλασης, επιστροφής ή καθ'οιονδήποτε τρόπο απομάκρυνσης. Κατ'εξαίρεση, το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται και η παραμονή στη χώρα του αιτούντος δεν επιτρέπεται: (α) αν πρόκειται για πρώτη μεταγενέστερη αίτηση, η οποία απορρίπτεται ως απαράδεκτη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 ή 7, απλώς για να καθυστερήσει ή να παρεμποδίσει την απόφαση εκτέλεσης απομάκρυνσης, (β) αν πρόκειται για δεύτερη μεταγενέστερη αίτηση, μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης, με την οποία η πρώτη μεταγενέστερη αίτηση κρίνεται απαράδεκτη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 ή 7 ή μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης, με την οποία απορρίπτεται η εν λόγω αίτηση, ως αβάσιμη. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 104 του παρόντος. Η παρούσα παράγραφος, εφαρμόζεται μόνο όταν η Αποφαινόμενη Αρχή θεωρεί ότι, η απόφαση επιστροφής δεν θα οδηγήσει σε άμεση ή έμμεση επαναπροώθηση, κατά παράβαση των διεθνών και ευρωπαϊκών υποχρεώσεων του κράτους.»

Άρθρο 19**Τροποποίηση του άρθρου 90 του ν. 4636/2019**

Η περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 90 του ν. 4636/2019 (Α' 169), τροποποιείται ως εξής:

«γ. Η απόφαση του πρώτου βαθμού εκδίδεται υποχρεωτικά εντός επτά (7) ημερών. Η προσφυγή ασκείται εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών, εντός της οποίας υποβάλλεται και η αίτηση της παραγράφου 2 του άρθρου 104. Η προσφυγή προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός τεσσάρων (4) ημερών. Η προθεσμία για την ειδοποίηση του αιτούντος σε περίπτωση προφορικής ακρόασης και για την κατάθεση τυχόν υπομνήματος μετά την εξέταση της προσφυγής είναι μία (1) ημέρα. Η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικά εντός επτά (7) ημερών από τη συζήτηση της προσφυγής.»

Άρθρο 20**Τροποποίηση του άρθρου 92 του ν. 4636/2019**

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 92 του ν. 4636/2019 (Α' 169) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο αιτών δικαιούται να ασκήσει την προβλεπόμενη προσφυγή της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του ν. 4375/2016, ενώπιον της Αρχής Προσφυγών του άρθρου 4 του ν. 4375/2016 (Α' 51):

α. Κατά της απόφασης, που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία, καθώς και κατά της απόφασης, με την οποία χορηγείται καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά το μέρος που αφορά τη μη αναγνώριση του προσφεύγοντος ως πρόσφυγα, εντός τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο προσφεύγων έλαβε γνώση, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 82.

β. Κατά της απόφασης, που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία, σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 83, καθώς και στις περιπτώσεις που η προσφυγή υποβάλλεται, ενώ ο προσφεύγων τελεί υπό κράτηση, σύμφωνα με το άρθρο 46, εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο προσφεύγων έλαβε γνώση, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 82.

γ. Κατά της απόφασης, που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας στις περιπτώσεις του άρθρου 90 ή στις περιπτώσεις που η προσφυγή ασκείται, ενώ ο προσφεύγων βρίσκεται σε διαδικασία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο προσφεύγων έλαβε γνώση, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 82.

δ. Κατά της απόφασης, που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 84, εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο προσφεύγων έλαβε γνώση, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 82. Κατ'εξαίρεση εφόσον η προσφυγή ασκείται: δα) κατά απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, βάσει της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 84, η προσφυγή ασκείται εντός δεκαπέντε (15) ημερών και λογίζεται ότι στρέφεται και κατά της σχετικής πράξης μεταφοράς, κατ'εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, δβ) κατά απόφασης που απορρίπτει μεταγενέστερη αίτηση ως απαράδεκτη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 7 του άρθρου 83, εντός πέντε (5) ημερών από την επίδοση της απόφασης.»

2. Στο άρθρο 92 του ν. 4636/2019 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής ο αιτών, εξαιρουμένων των ασυνόδευτων ανηλίκων, κρατείται στο Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης, μέχρι να ολοκληρωθεί η απομάκρυνσή του ή να γίνει τελεσίδικα δεκτή η αίτηση του. Η κατάθεση μεταγενέστερης αίτησης ή/και αίτησης ακύρωσης ή/και αίτησης αναστολής δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως την άρση της κράτησης.»

Άρθρο 21**Τροποποίηση του άρθρου 94 του ν. 4636/2019**

Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 94 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιείται ως εξής: «Σε περίπτωση που ο αιτών διαμένει σε συγκεκριμένο τόπο διαμονής, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 45 ή σε χώρο που βρίσκεται εκτός της περιφέρειας του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή του Αυτοτελούς Κλιμακίου της Υπηρεσίας Ασύλου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, η προσφυγή κατατίθεται στο πλησιέστερο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, το οποίο και αποστέλλει αυτήν αυθημερόν με ηλεκτρονικό τρόπο στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Ειδικώς, σε περίπτωση που ο προσφεύγων είναι κρατούμενος, η προσφυγή κατατίθεται στον Προϊστάμενο του οικείου καταστήματος, χώρου κράτησης ή κέντρου, ο οποίος και αποστέλλει αυτήν αυθημερόν με τηλεομοιοτυπία ή άλλο ηλεκτρονικό μέσο στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.»

Άρθρο 22**Τροποποίηση του άρθρου 95 του ν. 4636/2019**

1. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 95 του ν. 4636/2019 (Α' 169), τροποποιείται ως εξής:

«γ. από πέντε (5) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής, που ασκείται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας στις περιπτώσεις του άρθρου 90 του παρόντος ή που υποβάλλεται ενώ ο προσφεύγων βρίσκεται σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή κρατείται».

2. Η παράγραφος 7 του άρθρου 95 του ν. 4636/2019 τροποποιείται ως εξής:

«7. Κατά τον προσδιορισμό της προσφυγής η Αρχή Παραλαβής, προσδιορίζει ανά Επιτροπή, από εβδομήντα πέντε (75) έως ενενήντα (90) υποθέσεις προς συζήτηση ανά μήνα και για τις δύο συνθέσεις (Τριμελή και Μονομελή), με την επιφύλαξη των ειδικότερα οριζόμενων στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών για τη λειτουργία των Τμημάτων διακοπών. Οι υποθέσεις που συζητούνται σε κάθε σύνθεση κατανέμονται ισομερώς, κατά κατηγορία και αντικείμενο, στον Πρόεδρο και τα μέλη των Επιτροπών. Ο συνολικός μηνιαίος αριθμός από τις συζητηθείσες υποθέσεις που χρεώνεται κάθε μέλος, ανέρχεται σε τουλάχιστον είκοσι πέντε (25) για όλες τις συνθέσεις. Σε περίπτωση εμβόλιμων συνεδριάσεων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών, ο αριθμός των προσδιοριζόμενων προς συζήτηση υποθέσεων δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) υποθέσεις ανά συνεδρίαση, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 98. Σε κάθε περίπτωση, το σύνολο των ανά μήνα υποθέσεων που χρεώνεται κάθε μέλος, σε τακτικές και εμβόλιμες συνεδριάσεις, δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30). Σε περίπτωση υπέρβασης του αριθμού του προηγούμενου εδαφίου, λαμβάνεται πρόνοια για ανάλογη μείωση του αριθμού των υποθέσεων που χρεώνονται τα μέλη αυτά κατά τους αμέσως επόμενους μήνες.»

3. Η παράγραφος 10 του άρθρου 95 του ν. 4636/2019 τροποποιείται ως εξής:

«10. Σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής, η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών εκδίδει απόφαση επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της απορριπτικής απόφασης. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 17 έως 31 του ν. 3907/2011 (Α' 7).».

Άρθρο 23**Τροποποίηση του άρθρου 96 του ν. 4636/2019**

1. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 96 του ν. 4636/2019 (Α' 169) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Η συζήτηση προσφυγών των διαμενόντων σε νησιά προσδιορίζεται κατά προτεραιότητα».

2. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 96 προστίθενται δύο εδάφια ως εξής:

«Στο έκθεμα που αναρτάται έξω από την αίθουσα συνεδριάσεων αναγράφονται μόνο οι αριθμοί των υποθέσεων, χωρίς να γίνεται αναφορά σε ονόματα και χώρες καταγωγής. Η προθεσμία του τρίτου εδαφίου της παραύσας παραγράφου μπορεί να συντέμνεται κατόπιν πράξης του Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών».

Άρθρο 24**Τροποποίηση του άρθρου 98 του ν. 4636/2019**

1. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 98 του ν. 4636/2019 (Α' 169) προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Το προηγούμενο εδάφιο έχει εφαρμογή και σε περίπτωση εμβόλιμων συνεδριάσεων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών.»

2. Στο άρθρο 98 του ν. 4636/2019 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Η μη παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής, κατά τους όρους του άρθρου 71, συνιστά λόγο αναβολής μόνο εφόσον η Επιτροπή εκτιμήσει, με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, ότι προκαλείται στον προσφεύγοντα ανεπανόρθωτη βλάβη και ότι πιθανολογείται η ευδοκίμηση της προσφυγής του.»

Άρθρο 25**Τροποποίηση του άρθρου 101 του ν. 4636/2019**

Η παράγραφος 1 του άρθρου 101 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιείται ως εξής:

«1. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται το ταχύτερο δυνατό και σε κάθε περίπτωση: α. εντός τριάντα (30) ημερών από τη συζήτηση, στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας,

β. εντός είκοσι (20) ημερών από τη συζήτηση, στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας, γ. εντός δέκα (10) ημερών από τη συζήτηση, στις περιπτώσεις που ο προσφεύγων κρατείται,

δ. εντός είκοσι (20) ημερών από τη συζήτηση, στην περίπτωση απόφασης που απορρίπτει την αίτηση ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 84.»

Άρθρο 26**Τροποποίηση του άρθρου 104 του ν. 4636/2019**

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 104 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιείται ως εξής:

«1. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση της προσφυγής και έως την έκδοση απόφασης επί αυτής, ο αιτών επιτρέπεται να παραμείνει στο έδαφος της Χώρας. Στην περίπτωση αυτή, αναστέλλεται κάθε μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής του προσφεύγοντος.»

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 104 του ν. 4636/2019 τροποποιείται ως εξής:

«2. Κατά παρέκκλιση από τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, στις περιπτώσεις που η προσβαλλόμενη απόφαση έχει απορρίψει την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας με την αιτιολογία ότι: α) άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε. έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας ή β) άλλο κράτος - μέλος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ' εφαρμογή του Κανονισμού αυτού ή γ) ο αιτών απολαμβάνει επαρκούς προστασίας από χώρα που θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για αυτόν ή δ) η εξέταση της μεταγενέστερης αίτησης δεν κατέδειξε την ύπαρξη νέων ουσιωδών στοιχείων ή είναι προδήλως αβάσιμη, καθώς και ε) στις περιπτώσεις που η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί κατά την ταχύρρυθμη διαδικασία πλην των περιπτώσεων α' και η' της παραγράφου 9 και της παραγράφου 10 του άρθρου 83, η παραμονή διατάσσεται με απόφαση που φέρει συνοπτική αιτιολογία της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, ενώπιον της οποίας εκκρεμεί η προσφυγή ή του δικαστή, σε περίπτωση μονομελούς σύνθεσης, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η προσφυγή, κατόπιν ειδικού αιτήματος του προσφεύγοντος. Μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής δεν μπορεί να εκτελεστεί σε βάρος του προσφεύγοντος πριν την έκδοση αποφάσεως επί της κατά το προηγούμενο εδάφιο αιτήσεώς του. Η εξέταση του αιτήματος αυτού γίνεται σε συνεδρίαση της Επιτροπής, εν συμβουλίω, ή από τον δικαστή, σε περίπτωση μονομελούς σύνθεσης χωρίς να απαιτείται κλήση του αιτούντος να παρασταθεί. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων αυτών υπολογίζονται καθ' υπέρβαση του συνολικού, κατά την παράγραφο 7 του άρθρου 95, αριθμού ανατιθέμενων ανά μήνα και ανά εισηγητή υποθέσεων.»

Άρθρο 27

Τροποποίηση του άρθρου 105 του ν. 4636/2019

Το άρθρο 105 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 105

Αναπομπή στον πρώτο βαθμό

Αναπομπή της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση, ούτε για τη διενέργεια συνέντευξης ή συμπληρωματικής συνέντευξης. Στην περίπτωση που η Επιτροπή προσφυγών θεωρήσει ως αναγκαία τη διενέργεια συνέντευξης, αυτή πραγματοποιείται από την ίδια την Επιτροπή, τηρουμένων των οριζόμενων στο άρθρο 77. Η σχετική απόφαση αναγράφεται σε πρακτικό, με το οποίο αναβάλλεται η συζήτηση της υπόθεσης και ορίζεται η διενέργεια της συνέντευξης

σε κάποια από τις επόμενες συνεδριάσεις, η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν του ενός (1) μηνός.»

Άρθρο 28

Προσθήκη του άρθρου 115Α στον ν. 4636/2019

Στον ν. 4636/2019 (Α' 169) προστίθεται νέο άρθρο 115Α, ως εξής:

«Άρθρο 115Α

Θέματα λειτουργίας

των Ανεξάρτητων Αρχών Προσφυγών

Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών, ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών:

1. Μεριμνά για την τήρηση των αναφερόμενων στον παρόντα νόμο προθεσμιών προσδιορισμού και συζήτησης των προσφυγών. Προς τούτο, προβαίνει στον αναγκαίο επαναπροσδιορισμό των υποθέσεων για κάθε συνεδρίαση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 10 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών (Β' 4284/2019).

2. Σε περίπτωση προσφυγών που εισάγονται προς συζήτηση ενώπιον της Μονομελούς σύνθεσης, κατ' απόλυτη προτεραιότητα ή σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης άμεσης συζήτησης προσφυγών και εφόσον δεν είναι αντικειμενικώς δυνατή η τήρηση των κατά τον παρόντα νόμο προθεσμιών ή σε περίπτωση που ο προσφεύγων κρατείται ή στην περίπτωση της παραγράφου 12 του άρθρου 2 του παρόντος, ορίζει υποχρεωτικά με πράξη του, εμβόλιμες ημερομηνίες συνεδρίασης της Μονομελούς σύνθεσης, επιπλέον των οριζόμενων στην παράγραφο 1 του άρθρου 15 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών. Εμβόλιμες ημερομηνίες συνεδρίασης δεν επιτρέπεται να ορίζονται κατά τη διάρκεια λειτουργίας Τμημάτων Διακοπών. Η συμμετοχή στις εμβόλιμες συνεδριάσεις είναι υποχρεωτική. Οι εμβόλιμες δικάσιμοι ανέρχονται σε έως εννέα (9) ανά Επιτροπή.

3. Προσδιορίζει προς συζήτηση σε κάθε Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών ενενήντα (90) υποθέσεις που αφορούν τόσο τις Τριμελείς όσο και τις Μονομελείς συνθέσεις. Σε περίπτωση εμβόλιμης συνεδρίασης μονομελούς σύνθεσης, ο αριθμός των προσδιοριζόμενων υποθέσεων ανέρχεται σε έως δεκαπέντε (15).».

Άρθρο 29

Τροποποίηση του άρθρου 117 του ν. 4636/2019

Στο άρθρο 117 του ν. 4636/2019 (Α' 169) προστίθεται παράγραφος 6, ως εξής:

«6. Οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου καταλαμβάνουν από την έναρξη ισχύος του: α) όλες τις εκκρεμείς αιτήσεις διεθνούς προστασίας, β) όλες τις εκκρεμείς, ενώπιον της Αρχής Προσφυγών, προσφυγές που εξετάζονται από τις Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών, από 1ης.1.2020 και μετά. Κατ' εξαίρεση: α) η παράγραφος 8 του άρθρου 70, καταλαμβάνει όλες τις εκκρεμείς προσφυγές επί των οποίων δεν έχει δημοσιευθεί απόφαση, β) η περίπτωση ε' του άρθρου 93 εφαρμόζεται σε όσες προσφυγές έχουν ασκηθεί από 1ης.1.2020 και μετά.».

ΜΕΡΟΣ Β'
ΘΕΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ,
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Άρθρο 30

Τροποποιήσεις του ν. 4375/2016

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 (Α' 51), αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αναπληρώσεις ή/και συμπληρώσεις συνθέσεων (Τριμελών και Μονομελών Επιτροπών), δύνανται να πραγματοποιούνται από οποιονδήποτε Πρόεδρο ή μέλος των Επιτροπών, με Πράξη του Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών. Οι μέχρι την έναρξη σε ισχύ του παρόντος, Αναπληρωτής Πρόεδρος και αναπληρωματικά μέλη συγκροτούν εφεξής τακτική Επιτροπή Προσφυγών».

2. Η παράγραφος 7 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016, αναδιατυπώνεται ως εξής:

«7. Κάθε Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών λειτουργεί υπό μονομελή και τριμελή σύνθεση. Κάθε Επιτροπή συνεδριάζει δύο (2) φορές τον μήνα υπό τριμελή σύνθεση και δύο (2) φορές υπό μονομελή σύνθεση, με την επιφύλαξη των ειδικότερα οριζόμενων στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Οι προσφυγές εκδικάζονται από την τριμελή σύνθεση. Κατ' εξαίρεση στη μονομελή σύνθεση εκδικάζονται υποχρεωτικά:

α. προσφυγές κατά των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί με την ταχύρρυθμη διαδικασία της παραγράφου 9 του άρθρου 83 του ν. 4636/2019 (Α' 169),

β. προσφυγές κατά των αποφάσεων που έχουν απορρίψει την αίτηση ως προδήλως αβάσιμη, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 88 του ν. 4636/2019,

γ. προσφυγές κατά των αποφάσεων που έχουν απορρίψει την αίτηση ως απαράδεκτη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 84 του ν. 4636/2019,

δ. προσφυγές κατά των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία στα σύνορα κατ' εφαρμογή του άρθρου 90, καθώς και όταν ο προσφεύγων βρίσκεται σε διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης ή όταν κρατείται,

ε. προσφυγές του άρθρου 113 του ν. 4636/2019,

στ. προσφυγές που έχουν κατατεθεί εκπρόθεσμα,

ζ. προσφυγές των διαμενόντων στα νησιά Σάμος, Χίος, Λέσβος, Λέρος και Κως.».

3. Στο τέλος της περίπτωσης δ' της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 προστίθεται η φράση «εφόσον σε βάρος τους έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι».

4. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 προστίθενται περίπτωση ε' και στ' ως εξής:

«ε) οι κλειστές Δομές Προσωρινής Υποδοχής υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία και σε βάρος των οποίων εκδίδεται απόφαση κράτησης, στ) οι Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές Νήσων («ΚΕΔΝ») προσωρινής υποδοχής και φιλοξενίας υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία ή που βρίσκονται σε διαδικασία επιστροφής, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 3907/2011 ή σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού σε

συνδυασμό με το άρθρο 30 του ν. 3907/2011 ή των οποίων η απομάκρυνση έχει αναβληθεί, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3907/2011 ή που υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 76 παράγραφος 5 ή 78 ή 78Α του ν. 3386/2005, εφόσον σε βάρος τους έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι. Σε διακριτούς χώρους εντός των ανωτέρω δομών, δύνανται να λειτουργούν Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.), Κλειστές Δομές Προσωρινής Υποδοχής, Προαναχωρησιακά Κέντρα Κράτησης Αλλοδαπών (ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α.), καθώς και διακριτοί χώροι με τις κατάλληλες προδιαγραφές για την παραμονή υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες της παραγράφου 8 του άρθρου 14 του ν. 4375/2016. Η γενική εποπτεία λειτουργίας της Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής Νήσων («ΚΕΔΝ») ασκείται από τον Διοικητή του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.) που λειτουργεί εντός αυτής.».

5. Μετά την παράγραφο 5 του άρθρου 10 του ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 5Α, ως εξής:

«5Α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη και Μετανάστευσης και Ασύλου, ιδρύονται δομές των περιπτώσεων ε' και στ' της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016.».

6. Η παράγραφος 2 του άρθρου 17 του ν. 4375/2016 τροποποιείται ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου θεσπίζεται ο Γενικός Κανονισμός Λειτουργίας των Κέντρων και των Μονάδων Υποδοχής και Ταυτοποίησης, καθώς και των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών Νήσων, στον οποίο καθορίζονται επιμέρους θέματα εσωτερικής διάρθρωσης και λειτουργίας των Κέντρων, των Μονάδων και των Δομών αυτών και ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες των κατά περίπτωση ακολουθούμενων διαδικασιών, καθώς και κάθε συναφές θέμα.».

7. Η περίπτωση στ' της παραγράφου 4 του άρθρου 76 του ν. 4375/2016 τροποποιείται, ως ακολούθως:

«στ. Στην Ε.Υ.Σ.Υ.Δ. Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π. της Γενικής Διεύθυνσης Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Ταμείου Ασύλου Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων πόρων της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, συστήνεται μία θέση Προϊσταμένου επιπέδου Διεύθυνσης και θέσεις Προϊσταμένων μονάδων επιπέδου Τμήματος. Η θητεία των ανωτέρω ορίζεται στα τέσσερα (4) έτη, η οποία μπορεί να παρατείνεται για μία ή περισσότερες φορές για ίσο χρονικό διάστημα. Η επιλογή και η ανάθεση των καθηκόντων του Προϊσταμένου Ε.Υ.Σ.Υ.Δ. Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π. και των Προϊσταμένων των Μονάδων της, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου κατόπιν εισήγησης Τριμελούς Επιτροπής, η οποία αποτελείται από τον εκάστοτε Υπηρεσιακό Γραμματέα του Υπουργείου, ως Πρόεδρο και από δύο (2) Προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων, ως μέλη, που ορίζει με απόφασή του ο Υπουργός. Τον Υπηρεσιακό Γραμματέα, όταν απουσιάζει, ελλείπει ή κωλύεται, αναπληρώνει ο Γενικός Γραμματέας Μεταναστευτικής Πολιτικής και τους Προϊσταμένους των Γενικών Διευθύνσεων, όταν απουσιάζουν, ελλείπουν ή κωλύονται, αναπληρώνουν οι δύο (2) αρ-

χαιότεροι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων του Υπουργείου που ορίζονται ως αναπληρωτές με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου. Τον Προϊστάμενο της Ε.Υ.Σ.Υ.Δ. Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π., όταν απουσιάζει, ελλείπει ή κωλύεται, αναπληρώνει ο αρχαιότερος Προϊστάμενος Μονάδας.»

Άρθρο 31

Θέματα στελέχωσης περιφερειακών υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 11 του ν. 4375/2016 (Α' 51), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Σε κάθε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης συνιστάται θέση Διοικητή. Ο Διοικητής πρέπει να είναι απόφοιτος σχολής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με ικανότητα και εμπειρία συναφή με τα καθήκοντα της θέσης και να γνωρίζει σε καλό επίπεδο, μία (1) τουλάχιστον ξένη, επίσημη γλώσσα κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, για θητεία ενός (1) έτους που μπορεί να παραταθεί για δύο (2) ακόμη έτη και να παραταθεί εκ νέου ή να ανανεωθεί ανάλογα με τις υπηρεσιακές ανάγκες, κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο. Ο Διοικητής προΐσταται του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης και ελέγχεται από τον Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Ο Γενικός Γραμματέας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο δύναται να τον παύει πριν τη λήξη της θητείας του είτε κατόπιν παραίτησής του είτε λόγω αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων του ή για άλλο σοβαρό λόγο, που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων του.

Με όμοια απόφαση του Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο και ανάλογα με τις υπηρεσιακές ανάγκες, δύναται να ορίζεται από το υπηρετούν προσωπικό, σε κάθε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης, Υποδιοικητής και να του ανατίθενται συγκεκριμένες αρμοδιότητες και καθήκοντα. Ο χρόνος της θητείας του θεωρείται ως χρόνος άσκησης καθηκόντων Προϊσταμένου Διεύθυνσης.

Αν ο Διοικητής Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης, στο οποίο δεν έχει οριστεί Υποδιοικητής κατά τα ανωτέρω, αδυνατεί προσωρινά να ασκήσει τα καθήκοντα του, ο Διοικητής της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, με απόφασή του, ορίζει αναπληρωτή Διοικητή από το υπηρετούν προσωπικό.

Οι αποδοχές του Διοικητή καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Μετανάστευσης και Ασύλου. Η κατάταξη σε μισθολογικό κλιμάκιο ισχύει πλην των περιπτώσεων, που ο Διοικητής είναι εν ενεργεία δημόσιος υπάλληλος ή συνταξιούχος του Δημοσίου και κατέχει ήδη υψηλότερο μισθολογικό κλιμάκιο, οπότε το διατηρεί. Στον Διοικητή καταβάλλεται το επίδομα ευθύνης της υποπερίπτωσης αδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 4354/2015 (Α' 176), όπως ισχύει, σε περίπτωση δε, που ο Διοικητής είναι δημόσιος υπάλληλος, ο χρόνος της θητείας του θεωρείται ως χρόνος άσκησης καθηκόντων Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να καθορίζεται επίσης, η τυχόν αποζημίωση του Αναπληρωτή Διοικητή και Υποδιοικητή για όσο χρόνο ασκούν τις ανωτέρω αρμοδιότητες και καθήκοντα.»

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 11 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«5. Οι Δομές Προσωρινής Υποδοχής και Προσωρινής Φιλοξενίας της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου λειτουργούν σε επίπεδο Τμήματος. Σε κάθε Δομή συστήνεται θέση Διοικητή. Ο Διοικητής πρέπει να είναι απόφοιτος σχολής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με ικανότητα και εμπειρία συναφή με τα καθήκοντα της θέσης και να γνωρίζει σε καλό επίπεδο, μία (1) τουλάχιστον ξένη, επίσημη γλώσσα κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η επιλογή του Διοικητή γίνεται, κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, από Τριμελή Επιτροπή Αξιολόγησης που συστήνεται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και αποτελείται από τον Γενικό Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο, ως Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής και τον Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης ως μέλη και διορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, για θητεία ενός (1) έτους, που μπορεί να παρατείνεται με όμοια απόφαση έως δύο (2) ακόμη έτη. Ο Διοικητής της εκάστοτε Δομής ελέγχεται από τον Γενικό Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, ο οποίος δύναται να παύει τον Διοικητή της Δομής πριν τη λήξη της θητείας του, λόγω αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων του ή για άλλον σοβαρό λόγο που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων του. Αν ο Διοικητής της Δομής αδυνατεί προσωρινά να ασκήσει τα καθήκοντά του, ο Γενικός Γραμματέας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, με απόφασή του, ορίζει Αναπληρωτή Διοικητή από το υπηρετούν προσωπικό.

Με όμοια απόφαση του Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο, δύναται να ορίζεται από το υπηρετούν προσωπικό σε κάθε Δομή, Υποδιοικητής και να του ανατίθενται συγκεκριμένες αρμοδιότητες και καθήκοντα. Ο χρόνος της θητείας του θεωρείται ως χρόνος άσκησης καθηκόντων Προϊσταμένου Διεύθυνσης.

Οι αποδοχές του Διοικητή των Δομών Προσωρινής Υποδοχής και Προσωρινής Φιλοξενίας της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του παρόντος καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Μετανάστευσης και Ασύλου και σε κάθε περίπτωση δεν δύνανται να υπερβαίνουν τις συνολικές αποδοχές Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Υπουργείου.

Με όμοια κοινή απόφαση δύναται να καθορίζεται η τυχόν αποζημίωση του Αναπληρωτή Διοικητή και του Υποδιοικητή για όσο χρόνο ασκούν τις ανωτέρω αρμοδιότητες και καθήκοντα.»

3. Οι διαδικασίες επιλογής των Διοικητών των Δομών της παραγράφου 2, για τις οποίες έχει εκδοθεί πριν τη δη-

μοσίευση του παρόντος ανοικτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 11 του ν. 4375/2016, ολοκληρώνονται με τις διαδικασίες και τα όργανα που ήταν αρμόδια κατά τη δημοσίευση της παραπάνω αναφερόμενης πρόσκλησης.

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ν. 4251/2014

«ΚΩΔΙΚΑΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ

ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

Άρθρο 32

Τροποποίηση του άρθρου 7 του ν. 4251/2014

1. Στην περίπτωση Α' της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 4251/2014 (Α' 80), μετά την κατηγορία Α4 προστίθενται κατηγορία Α5, ως εξής:

«Α5. Απασχόληση στο πλαίσιο ενδοεταιρικής μετάθεσης».

2. Στην περίπτωση Β' της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 4251/2014, μετά την κατηγορία Β7, προστίθενται κατηγορίες Β8, Β9, Β10, Β11, Β12 και Β13 ως εξής:

«Β8. Αθλητές - Προπονητές.

Β9. Πολίτες Αυστραλίας που συμμετέχουν στο πρόγραμμα για την κινητικότητα των νέων, σύμφωνα με το Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ Ελλάδας και Αυστραλίας (Work and Holiday Visa) που κυρώθηκε με τον ν. 4353/2015 (Α' 173).

Β10. Ασκοούμενοι σύμφωνα με τον ν. 4666/2020 (Α' 35), με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία ΕΕ 2016/801.

Β11. Πτητικό, τεχνικό και διοικητικό προσωπικό που εισέρχεται στη χώρα για κάλυψη αναγκών δασοφυλάξεως κατά την αντιπυρική περίοδο.

Β12. Υπότροφοι του Αμερικανικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Ελλάδος (Ίδρυμα Fulbright).

Β13. Εκμάθηση Ελληνικής Γλώσσας σε Κέντρο Διδασκαλίας ή συναφή φορέα Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της Χώρας.».

3. Στην περίπτωση Γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 4251/2014, μετά την κατηγορία Γ4, προστίθεται κατηγορία Γ5 ως εξής:

«Γ5. Πολίτες Καναδά που συμμετέχουν στο πρόγραμμα για την κινητικότητα των νέων, δυνάμει της Συμφωνίας μεταξύ Ελληνικής Δημοκρατίας και Καναδά που κυρώθηκε με το ν. 4091/2012 (Α' 219).».

Άρθρο 33

Τροποποίηση του ν. 4251/2014

Η παράγραφος 1 του άρθρου 10 του ν. 4251/2014 (Α' 80) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η άδεια διαμονής επιδίδεται στον αιτούντα από την αρμόδια για την έκδοσή της υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου με αποδεικτικό επίδοσης και αντίγραφο της σχετικής απόφασης. Κατά την παραλαβή της άδειας είτε αυτή διενεργείται αυτοπρόσωπα είτε μέσω πληρεξουσίου, ο παραλαμβάνων οφείλει να φέρει διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο του ενδιαφερόμενου πολίτη τρίτης χώρας, με εξαίρεση όσους έχουν διαπιστωμένα αντικειμενική αδυναμία προσκόμισης διαβατηρίου. Από την ανωτέρω υποχρέωση

εξαιρείται η επίδοση μέσω πληρεξουσίων των αδειών διαμονής στην περίπτωση πολιτών τρίτων χωρών που έχουν αιτηθεί τη χορήγηση άδειας διαμονής ως επενδυτές, σύμφωνα με τις παραγράφους Α, Β και Γ του άρθρου 16 ή μόνιμης άδειας διαμονής επενδυτή κατά την παράγραφο Β του άρθρου 20, για τους οποίους γίνεται δεκτή η προσκόμιση επικυρωμένου αντιγράφου του διαβατηρίου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίδοση της απόφασης αποδοχής αιτήματος χορήγησης άδειας διαμονής είναι η επιστροφή από τον ενδιαφερόμενο της βεβαίωσης κατάθεσης.».

Άρθρο 34

Τροποποίηση του άρθρου 16 του ν. 4251/2014

1. Στο τέλος της περίπτωσης 4 της παραγράφου Α του άρθρου 16 του ν. 4251/2014 (Α' 80), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για τους πολίτες τρίτων χωρών που έχουν λάβει άδεια διαμονής βάσει του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης 1 της παραγράφου Α, διαστήματα απουσίας από τη χώρα δεν αποτελούν παρακωλυτικό λόγο για την ανανέωση της άδειας διαμονής τους».

2. Στο τέλος της περίπτωσης 5 της παραγράφου Α του άρθρου 16 του ν. 4251/2014, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Στα τέκνα των υποπεριπτώσεων (β) και (γ) που συμπληρώνουν το 21ο έτος της ηλικίας τους, χορηγείται αυτοτελής άδεια διαμονής για τρία (3) έτη, κατ' αναλογική εφαρμογή των οριζόμενων στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 76 του παρόντος, με μόνη υποχρέωση την προσκόμιση της προηγούμενης άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση».

3. Στο τέλος της περίπτωσης 4 της παραγράφου Β του άρθρου 16 του ν. 4251/2014, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Στα τέκνα των υποπεριπτώσεων (β) και (γ) που συμπληρώνουν το 21ο έτος της ηλικίας τους, χορηγείται αυτοτελής άδεια διαμονής για τρία έτη, κατ' αναλογική εφαρμογή των οριζόμενων στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 76 του παρόντος, με μόνη υποχρέωση την προσκόμιση της προηγούμενης άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση».

4. Στο τέλος της περίπτωσης 6 της παραγράφου Γ του άρθρου 16 του ν. 4251/2014, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Διαστήματα απουσίας από τη χώρα δεν αποτελούν παρακωλυτικό λόγο για την ανανέωση της άδειας διαμονής».

5. Στο τέλος της περίπτωσης 8 της παραγράφου Γ του άρθρου 16 του ν. 4251/2014 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στα τέκνα που συμπληρώνουν το 21ο έτος της ηλικίας τους, χορηγείται αυτοτελής άδεια διαμονής για τρία (3) έτη, όπως ορίζεται στην περίπτωση 5 της παραγράφου Α».

Άρθρο 35

Τροποποίηση του άρθρου 18 του ν. 4251/2014

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 18 του ν. 4251/2014 (Α' 80), προστίθεται περίπτωση ιβ', η οποία έχει ως εξής:

«β. Αμερικανοί πολίτες που εισέρχονται στην Ελλάδα ως υπότροφοι στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Αμερικανικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Ελλάδος (Ίδρυμα Fulbright), δυνάμει της από 23.4.1948 Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Κυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (Η.Π.Α.), η οποία κυρώθηκε με τον ν. 3152/1955 (Α' 64) και της από 22.4.1980 Σύμβασης Ελλάδος - Η.Π.Α., η οποία κυρώθηκε με τον ν. 1982/1991 (Α' 188).

Η εθνική θεώρηση εισόδου, ισόχρονης διάρκειας με την χορηγούμενη υποτροφία, και σε κάθε περίπτωση διάρκειας έως δώδεκα (12) μήνες, απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής παραβόλου και χορηγείται στον ενδιαφερόμενο, εφόσον προσκομίσει βεβαίωση υποτροφίας του Αμερικανικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Ελλάδος (Ίδρυμα Fulbright), από την οποία προκύπτουν η διάρκεια και ο σκοπός της διαμονής του ενδιαφερόμενου στην Ελλάδα, η κάλυψη των εξόδων ταξιδιού και διαμονής του στη χώρα, η κάλυψη πλήρους ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς και η κάλυψη εξόδων τυχόν επαναπατριsmού του.

Οι ανωτέρω πολίτες μπορούν να συνοδεύονται από τα μέλη της οικογενείας τους, κατά την έννοια της περίπτωσης λγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, όπως ισχύει, στα οποία χορηγείται ομοίως εθνική θεώρηση εισόδου, ισόχρονη της θεώρησης των συντηρούντων και με την ένδειξη «Μέλη οικογένειας υποτρόφου Ιδρύματος Fulbright», εφόσον προσκομίσουν:

α) Πρόσφατο Πιστοποιητικό Οικογενειακής Κατάστασης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο, επίσημα επικυρωμένο και μεταφρασμένο, από το οποίο να προκύπτει η συγγενική σχέση.

β) Αποδεικτικά στοιχεία, περί κάλυψης των εξόδων ταξιδιού και διαμονής τους στη χώρα, κάλυψης πλήρους ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς και κάλυψης των εξόδων τυχόν επαναπατριsmού τους.

Σε περίπτωση παράτασης της χορηγούμενης υποτροφίας, για διάστημα μεγαλύτερο της διάρκειας ισχύος της χορηγηθείσας εθνικής θεώρησης εισόδου, δύναται να χορηγηθεί στον ανωτέρω πολίτη και στα μέλη της οικογένειάς του άδεια διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 19, εφόσον υποβληθεί αίτηση πριν τη λήξη της εθνικής θεώρησης. Η άδεια διαμονής είναι ισόχρονη με την προβλεπόμενη παράταση της χορηγούμενης υποτροφίας, προσαυξημένη κατά ένα μήνα.»

Άρθρο 36

Τροποποίηση του άρθρου 19 του ν. 4251/2014

Η παράγραφος 5 του άρθρου 19 του ν. 4251/2014 (Α' 80), αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Οι άδειες διαμονής των παραγράφων 1 και 6 του παρόντος άρθρου παρέχουν στον πολίτη τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην εξαρτημένη εργασία και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου. Κατά την ανανέωση των αδειών διαμονής εξετάζεται η συνδρομή των προϋποθέσεων χορήγησης αρχικής άδειας διαμονής για έναν από τους λοιπούς λόγους, που προβλέπονται στον ν. 4251/2014 και υποβάλλονται τα κατά περίπτωση δικαιολογητικά, καθώς και βιβλιάριο υγείας σε ισχύ

ή ασφαλιστήριο συμβόλαιο ιδιωτικού φορέα ασφάλισης, όπου αυτό επιτρέπεται από την κείμενη νομοθεσία. Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας διαμονής κατείχε προηγουμένως άδεια διαμονής, η οποία του επέτρεπε την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας και η δραστηριότητα αυτή εξακολουθεί να υφίσταται. Για την ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγούμενου εδαφίου εξετάζεται η συνδρομή των προϋποθέσεων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 7 του άρθρου 138.»

Άρθρο 37

Τροποποίηση του άρθρου 19Α του ν. 4251/2014

Η περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 19Α του ν. 4251/2014 (Α' 80) αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Σε πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι απασχολήθηκαν είτε με ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας είτε ως ανήλικοι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 89 του ν. 4052/2012 (Α' 41). Ως τέτοιοι όροι θεωρούνται όσοι είναι κατάφωρα δυσανάλογοι προς τις συνθήκες εργασίας των νόμιμα απασχολούμενων εργαζόμενων, έχοντας σοβαρή επίπτωση στην υγεία και την ασφάλεια των εργαζόμενων, ή όσοι εμπειρέχουν διακρίσεις λόγω φύλου ή προσβάλλουν την ανθρωπινή αξιοπρέπεια.

Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι ετήσια, παρέχει δικαίωμα εξαρτημένης εργασίας, παροχής υπηρεσιών ή έργου και ανανεώνεται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 89 του ν. 4052/2012. Η εν λόγω άδεια διαμονής δεν ανανεώνεται ή ανακαλείται σύμφωνα με την παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου.»

Άρθρο 38

Τροποποίηση του άρθρου 20 του ν. 4251/2014

1. Η παράγραφος Α του άρθρου 20 του ν. 4251/2014 (Α' 80), αντικαθίσταται ως εξής:

«Α. Οικονομικά ανεξάρτητα άτομα.

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης χορηγείται άδεια διαμονής σε πολίτες τρίτης χώρας, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι διαθέτουν επαρκείς πόρους, σε επίπεδο σταθερού ετήσιου εισοδήματος για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης. Η άδεια διαμονής έχει διάρκεια δύο (2) έτη και μπορεί να ανανεώνεται ανά διετία. Η εν λόγω άδεια διαμονής δεν παρέχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

2. Το ύψος των επαρκών πόρων καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 136.

3. Οι παραπάνω πολίτες τρίτης χώρας μπορούν να συνοδεύονται και από τα μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής του συντηρούντος. Η προϋπόθεση των επαρκών πόρων διαβίωσης πρέπει να συντρέχει είτε στο πρόσωπο του κάθε μέλους της οικογένειας είτε αθροιστικά για όλα τα μέλη αυτής.

4. Διαστήματα απουσίας από τη χώρα δεν παρακωλύουν την ανανέωση της άδειας διαμονής, εφόσον αυτά

δεν υπερβαίνουν τους έξι μήνες ετησίως, εφαρμοζόμενης κατά τα λοιπά της παραγράφου 6 του άρθρου 21.

5. Πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν νόμιμα με άδεια διαμονής στη χώρα μας και λαμβάνουν σύνταξη γήρατος από Ελληνικό Δημόσιο ασφαλιστικό φορέα, ανεξαρτήτως ποσού, μπορούν να ανανεώσουν την άδειά τους, ως οικονομικά ανεξάρτητα άτομα, χωρίς την συνδρομή της προϋπόθεσης των επαρκών πόρων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος.».

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης 2 της παραγράφου Β του άρθρου 20 του ν. 4251/2014, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η ελάχιστη αξία της ακίνητης περιουσίας κατά τον χρόνο κτήσης της, καθώς και το συνολικό συμβατικό μίσθωμα των μισθώσεων ξενοδοχειακών καταλυμάτων ή τουριστικών κατοικιών του παρόντος άρθρου, όπως προκύπτει από τις συμβολαιογραφικές πράξεις μεταβίβασης και, σε περίπτωση που τελούν υπό αίρεση της καταβολής πιστούμενου τιμήματος, από τις αντίστοιχες νόμιμα μεταγεγραμμένες συμβολαιογραφικές πράξεις εξόφλησης και άρσης διαλυτικής αίρεσης, ή τις συμβάσεις μίσθωσης, αντίστοιχα, καθορίζεται σε διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ και πρέπει να έχει καταβληθεί ολοσχερώς πριν την υποβολή του αιτήματος για τη χορήγηση της μόνιμης άδειας διαμονής επενδυτή.».

3. Μετά το πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης 2 της παραγράφου Β του άρθρου 20 του ν. 4251/2014, προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

«Ο πολίτης τρίτης χώρας, κατά την κατάθεση της αίτησης για τη χορήγηση της μόνιμης άδειας διαμονής επενδυτή, υποβάλλει βεβαίωση του συμβολαιογράφου που συνέταξε τις συμβολαιογραφικές πράξεις μεταβίβασης ή τις συμβάσεις μίσθωσης της περίπτωσης 2 της παραγράφου Β του παρόντος άρθρου, με την οποία βεβαιώνονται τα στοιχεία των συμβαλλομένων μερών, τα στοιχεία του ακινήτου, ο τρόπος καταβολής του συμφωνηθέντος τιμήματος ή μισθώματος και όλα τα ειδικότερα στοιχεία διενέργειας της πληρωμής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας, η ύπαρξη τυχόν διαλυτικής αίρεσης καθώς και εάν το συγκεκριμένο ακίνητο έχει χρησιμοποιηθεί από τον πωλητή για την έκδοση μόνιμης άδειας διαμονής επενδυτή. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της βεβαίωσης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα».

4. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης 2 της παραγράφου Β του άρθρου 20 του ν. 4251/2014, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Μετανάστευσης και Ασύλου, το ύψος της ως άνω ακίνητης περιουσίας μπορεί να αναπροσαρμόζεται, καθώς και να καταρτίζονται κατάλογοι περιοχών της επικράτειας, με τουλάχιστον πενταετή διάρκεια, για τις οποίες δύναται να ισχύει διαφοροποίηση ως προς το ύψος της επένδυσης της άνω παραγράφου, λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία, όπως η αναπτυξιακή στόχευση, η τουριστική ανάπτυξη, η γεωγραφική θέση, καθώς και οι εμπορικές ή αντικειμενικές αξίες των ευρισκόμενων στις περιοχές αυτές ακινήτων και να ρυθμίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων».

5. Στο τέλος της περίπτωσης 4 της παραγράφου Β του άρθρου 20 του ν. 4251/2014 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Στα τέκνα των υποπεριπτώσεων (β) και (γ) που συμπληρώνουν το 21ο έτος της ηλικίας τους, χορηγείται αυτοτελής άδεια διαμονής για τρία (3) έτη, κατ' αναλογική εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθρο 76 παράγραφος 5 του παρόντος, με μόνη υποχρέωση την προσκόμιση της προηγούμενης άδειας διαμονής για οικογενειακή επένδυση».

6. Η παράγραφος Ζ του άρθρου 20 του ν. 4251/2014, αντικαθίσταται ως εξής:

«Ζ. Με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης χορηγείται άδεια διαμονής για ένα (1) έτος, που μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα, σε πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος επιθυμεί να γνωρίσει το μοναχικό βίο ή να μονάσει, εφόσον προσκομισθεί βεβαίωση της οικείας Ιεράς Μονής ή Ησυχαστηρίου και σύμφωνη γνώμη του επιχώριου Μητροπολίτη, ότι έχει γίνει δεκτός για να γνωρίσει το μοναχικό βίο ή να μονάσει. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής πρέπει να συνοδεύεται από αντίστοιχη βεβαίωση ανάληψης των εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.».

7. Στο άρθρο 20 του ν. 4251/2014 προστίθεται παράγραφος Η ως εξής:

«Η. 1. Με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να χορηγείται άδεια διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών που εισέρχονται στη χώρα με εθνική θεώρηση εισόδου, προκειμένου να τους παρασχεθεί ιατρική - νοσηλευτική και παρηγορητική φροντίδα. Όταν πρόκειται για ανήλικο παιδί ή για ενήλικα πολίτη που λόγω του προβλήματος υγείας που αντιμετωπίζει έχει την ανάγκη συνοδού/ών, μπορεί να χορηγηθεί άδεια διαμονής και στους γονείς ή τους έχοντες την επιμέλεια του ανήλικου και στον/στην σύζυγο ή σε συνοδό/ούς για τον ενήλικα πολίτη τρίτης χώρας, ύστερα από αίτησή τους.

2. Η χορήγηση της εθνικής θεώρησης εισόδου και της άδειας διαμονής της παρούσας προϋποθέτει:

α) την προσκόμιση βεβαίωσης αποδοχής για νοσηλεία ή θεραπεία από νοσηλευτικό ίδρυμα της χώρας, στην οποία αναγράφονται ο εκτιμώμενος χρόνος και το εκτιμώμενο κόστος νοσηλείας - θεραπείας και, όταν πρόκειται για ενήλικα, και η αναγκαιότητα ή μη συνοδείας του στη χώρα,

β) την ύπαρξη ασφάλισης για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Στην περίπτωση μη ύπαρξης επαρκούς ασφάλισης για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, δύναται να γίνεται αποδεκτή η προσκόμιση στοιχείων απόδειξης επαρκών πόρων για την αντιμετώπιση εξ ιδίων όλων των εξόδων νοσηλείας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης,

γ) την απόδειξη επαρκών πόρων διαβίωσης, για το διάστημα διαμονής στη χώρα του ιδίου και του/των συνοδού/ών του, όπου απαιτείται.

3. Η εν λόγω άδεια διαμονής, δεν παρέχει δικαίωμα πρόσβασης σε οποιαδήποτε μορφή εργασίας, ούτε δυνατότητα προσφυγής στο ασφαλιστικό ή προνοιακό σύστημα της Χώρας. Η άδεια διαμονής είναι ετήσια και

μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονη διάρκεια, εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις και μέχρι τέσσερα (4) έτη, κατ' ανώτατο όριο. Αλλαγή σκοπού της άδειας διαμονής της παρούσας δεν επιτρέπεται και ο πολίτης τρίτης χώρας, καθώς και ο/οι συνοδός/οί του, μετά το πέρας του προγράμματος νοσηλείας - θεραπείας, και σε κάθε περίπτωση πριν τη λήξη ισχύος της άδειας διαμονής, οφείλουν να αναχωρήσουν από τη χώρα.

4. Ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για το πεδίο εφαρμογής της ανωτέρω διάταξης, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εξωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Μετανάστευσης και Ασύλου. Το ύψος και ο τρόπος απόδειξης των επαρκών πόρων διαβίωσης καθορίζονται με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 7 του άρθρου 136.»

Άρθρο 39

Τροποποίηση του άρθρου 25 του ν. 4251/2014

Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 25 του ν. 4251/2014 (Α' 80), αντικαθίστανται ως εξής:

α) αποφυλακίζονται με περιοριστικούς όρους για την τήρηση των οποίων απαιτείται η παραμονή τους στη Χώρα,

β) τους επιβάλλεται περιοριστικός όρος, στο στάδιο είτε της ποινικής προδικασίας, είτε εκτέλεσης σχετικής δικαστικής απόφασης, για την τήρηση του οποίου απαιτείται παραμονή στη Χώρα.»

Άρθρο 40

Τροποποίηση του άρθρου 75 του ν. 4251/2014

Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 75 του ν. 4251/2014 (Α' 80) αντικαθίσταται ως εξής:

«β. πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία παροχή υπηρεσιών ή έργου.»

Άρθρο 41

Τροποποίηση του άρθρου 76 του ν. 4251/2014

Η υποπερίπτωση ι της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 76 του ν. 4251/2014 (Α' 80) αντικαθίσταται ως εξής:

«ι. Ο γάμος διήρκεσε, έως την έναρξη της δίκης έκδοσης διαζυγίου ή τη λύση του γάμου στην περίπτωση συναινετικού διαζυγίου, σύμφωνα με το άρθρο 1441 του Α.Κ., όπως ισχύει, ή ακύρωσης του γάμου ή αποδεδειγμένης διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, επί τρία (3), τουλάχιστον, έτη από τα οποία το ένα έτος έχει διανυθεί στη Χώρα.»

Άρθρο 42

Τροποποίηση του άρθρου 84 του ν. 4251/2014

Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του ν. 4251/2014 (Α' 80), αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Εκδοθεί απόφαση διαζυγίου ή ο γάμος λυθεί με τη διαδικασία του συναινετικού διαζυγίου ή λυθεί το σύμφωνο συμβίωσης και ο γάμος ή το σύμφωνο συμβίωσης διήρκεσε τρία τουλάχιστον έτη, πριν την υποβολή αίτησης αγωγής διαζυγίου των συζύγων, ή πριν τη λύση του γάμου στην περίπτωση συναινετικού διαζυγίου, σύμφωνα με το άρθρο 1441 του Α.Κ., όπως ισχύει, ή πριν τη

λύση του συμφώνου συμβίωσης των συντρόφων, εκ των οποίων το ένα έτος στην Ελλάδα ή η επιμέλεια των τέκνων έχει ανατεθεί νομίμως σε έναν από τους συζύγους/συντρόφους που είναι πολίτης τρίτης χώρας.»

Άρθρο 43

Μεταβατικές διατάξεις

1. Στα μέλη οικογένειας Έλληνα πολίτη, όπως ορίζονται στις υποπεριπτώσεις β' και γ' της περίπτωσης λε' του άρθρου 1 του ν. 4251/2014 (Α' 80) και στα μέλη οικογένειας πολίτη της Ε.Ε. όπως ορίζονται στις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του π.δ. 106/2007 (Α' 135), οι οποίοι είναι κάτοχοι άδειας διαμονής που τους χορηγήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της κοινής υπουργικής απόφασης 23443/2011 (Β' 2225) επί πέντε (5) συνεχή έτη, είναι δυνατή η χορήγηση Δελτίου Μόνιμης Διαμονής με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, βάσει των οριζόμενων στο άρθρο 83 του ν. 4251/2014 και το άρθρο 13 του π.δ. 106/2007, αντίστοιχα.

Οι ισχύουσες άδειες διαμονής που χορηγήθηκαν σε πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι διατηρούν με πολίτη της Ε.Ε. ή με Έλληνα πολίτη που έχει ασκήσει το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας, σταθερή σχέση προσηκόντως αποδεδειγμένη, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση 23443/2011, ανανεώνονται για δύο έτη, βάσει των οριζόμενων στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του π.δ. 106/2007.

2. Στα μέλη οικογένειας Έλληνα πολίτη ή πολίτη της Ε.Ε., κατόχους ισχύουσας άδειας διαμονής που τους χορηγήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της κοινής υπουργικής απόφασης 23443/2011, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις διατήρησης δικαιώματος διαμονής σε προσωπική βάση, χορηγείται άδεια διαμονής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 84 του ν. 4251/2014 ή στα άρθρα 11 και 12 του π.δ. 106/2007 (Α' 135), αντίστοιχα. Η εν λόγω άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του ν. 4251/2014 και του π.δ. 106/2007.

3. Οι άδειες διαμονής που έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, δυνάμει της παραγράφου Α του άρθρου 20, του ν. 4251/2014, και είναι σε ισχύ, ή εκκρεμεί ανανέωσή τους, ανανεώνονται χωρίς την πλήρωση της προϋπόθεσης της περίπτωσης 4 της παραγράφου Α' του άρθρου 20, όπως τροποποιείται με την παράγραφο 1 του άρθρου 38 του παρόντος νόμου.

4. Οι άδειες διαμονής που έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, δυνάμει της παραγράφου Ζ του άρθρου 20 του ν. 4251/2014 και είναι σε ισχύ ή εκκρεμεί ανανέωσή τους, ανανεώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου Ζ' του άρθρου 20 του ν. 4251/2014, όπως αντικαθίστανται με την παράγραφο 6 του άρθρου 38 του παρόντος.

5. Οι άδειες διαμονής που χορηγήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 4251/2014 και είναι σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ή εκκρεμεί ανανέωσή τους για έναν από τους λοιπούς λόγους που προβλέπονται στον νόμο, ανανεώνονται, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά τον χρόνο χορήγησης ή υποβολής της αίτησης ανανέωσης αντίστοιχα.

6. Πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι έχουν υποβάλλει αιτήσεις για τη χορήγηση της μόνιμης άδειας διαμονής επενδυτή της παραγράφου Β' του άρθρου 20 του ν. 4251/2014, οι οποίες εκκρεμούν στις υπηρεσίες μιας στάσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, εξαιρούνται από την υποχρέωση υποβολής της βεβαίωσης του συμβολαιογράφου του έκτου εδαφίου της περίπτωσης 2 της παραγράφου Β' του άρθρου 20 του ν. 4251/2014, όπως αυτό συμπληρώνεται με τις διατάξεις του παρόντος.

ΜΕΡΟΣ Δ'
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

Άρθρο 44
Κατάργηση του άρθρου 26 του π.δ. 114/2010
και μεταβίβαση αρμοδιοτήτων
στις Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται το άρθρο 26 του π.δ. 114/2010 (Α' 195), καθώς επίσης και κάθε άλλη γενική, ειδική ή μεταβατική διάταξη νόμου που ορίζει ως αρμόδιο όργανο εξέτασης προσφυγών κατά αποφάσεων πρώτου βαθμού χορήγησης ή μη, ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, άρνησης ανανέωσης άδειας διαμονής, καθώς επίσης και εξέταση κάθε άλλου συναφούς αιτήματος που προβλέπεται στον νόμο, τις Επιτροπές του ως άνω άρθρου.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικότερων διατάξεων του άρθρου 113 του ν. 4636/2019 (Α' 169), από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, για όλες τις εκκρεμείς αιτήσεις προσφυγών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ενώπιον των Επιτροπών του άρθρου 26 του π.δ. 114/2010, αρμόδιο όργανο εξέτασης είναι οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 (Α' 51). Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας καταγράφουν το σύνολο των εκκρεμών προσφυγών της παρούσας παραγράφου και παραδίδουν αμελλητί στην Αρχή Προσφυγών τον πλήρη διοικητικό φάκελο για κάθε μία από αυτές. Στην περίπτωση μη ανεύρεσης ή απώλειας του διοικητικού φακέλου, διενεργείται άμεσα ανασύσταση αυτού. Οι προσφυγές αυτές προσδιορίζονται προς συζήτηση, με πράξη του Διοικητικού Διευθυντή κατά τη διαδικασία της παραγράφου 2 του άρθρου 95 του ν. 4636/2019.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, αρμόδιο όργανο εξέτασης των προσφυγών επί όλων των αποφάσεων που εκδίδει η Αποφαινόμενη Αρχή του σημείου ιθ' του άρθρου 2 του π.δ. 114/2010, είναι οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών του άρθρου 5 του ν. 4375/2016.

Άρθρο 45

Ρυθμίσεις θεμάτων οικογενειακής επανένωσης

1. Στην περίπτωση μονογονεϊκής οικογένειας, εφόσον το τέκνο γεννήθηκε στην Ελλάδα πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4332/2015 (Α' 76) ή στην περίπτωση γέννησης τέκνου στην Ελλάδα εκτός γάμου και αναγνώρισής του στην Ελλάδα, πριν την συμπλήρωση του τρίτου έτους της ηλικίας του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 27 του ν. 4251/2014 (Α' 80), και μέχρι την έναρξη ισχύος του

ν. 4332/2015 από έτερο γονέα διαμένοντα νόμιμα στη χώρα, χορηγείται στον γονέα που στερείται νομιμότητας διαμονής, εφόσον διαμένει στη χώρα με το ανήλικο τέκνο, άδεια διαμονής διετούς διάρκειας. Η εν λόγω άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, παρέχει πρόσβαση στην εξαρτημένη εργασία και την παροχή υπηρεσιών ή έργου και ανανεώνεται για έναν από τους λοιπούς λόγους του ν. 4251/2014.

2. Στο ανήλικο τέκνο της παραγράφου 1, χορηγείται άδεια διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ν. 4251/2014, εφόσον υποβάλλεται αίτηση από τον συντηρούντα και έχοντα την επιμέλεια αυτού γονέα.

Άρθρο 46
Δήλωση περιουσιακής κατάστασης

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (Α' 309), η περίπτωση μ' αντικαθίσταται, ως ακολούθως: «μ. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και οι Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, καθώς και οι Αναπληρωτές τους.»

Άρθρο 47
Σύσταση Ομάδων Εργασίας

1. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και μετά από εισήγηση του προϊσταμένου Γενικής ή Ειδικής Γραμματείας του Υπουργείου δύνανται να συνιστώνται ομάδες εργασίας για την αντιμετώπιση εκτάκτων και επειγουσών αναγκών. Οι ομάδες εργασίας του προηγούμενου εδαφίου στελεχώνονται από υπαλλήλους των οικείων Γραμματειών κατόπιν αίτησής τους ή έγγραφης συναίνεσής τους, λειτουργούν δε εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας και εκτός του χρόνου που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση, δυναμικά δε και εκτός έδρας.

Στην απόφαση σύστασης ομάδας εργασίας περιγράφονται λεπτομερώς το παραδοτέο έργο, ο χρόνος παράδοσης και κάθε άλλη συναφής λεπτομέρεια.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται οι αμοιβές των Ομάδων Εργασίας και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 48
Θέσπιση κινήτρων για κατηγορίες υπαλλήλων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, στους υπαλλήλους που αποσπώνται ή μετακινούνται στην Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμματικών Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων πόρων, του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου από άλλους φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου Δημόσιου τομέα, πλην της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., καθώς και στους υπαλλήλους αυτών που έχουν ήδη αποσπασθεί ή μετακινηθεί στην ως άνω Υπηρεσία κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, πλην της Μ.Ο.Δ. Α.Ε. καταβάλλεται ειδικό επίδομα, το ποσό του

οποίου καθορίζεται από τη διαφορά που προκύπτει από το ύψος του συνόλου των μηνιαίων τακτικών αποδοχών τους σε σύγκριση με το ύψος του συνόλου των μηνιαίων τακτικών αποδοχών του προσωπικού της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., του αντίστοιχου κλάδου, ειδικότητας, βαθμού και κλιμακίου.

Το ειδικό επίδομα καταβάλλεται από το Εθνικό Σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

2. Στην περίπτωση 2 της παραγράφου Γ' «Ειδικές Περιπτώσεις» του άρθρου 20 του ν. 4354/2015 (Α' 176), προστίθεται περίπτωση δ' ως ακολούθως:

«δ) για το προσωπικό που υπηρετεί στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, συνολικά για κάθε υπάλληλο, το μέγιστο όριο υπερωριακής εργασίας, νυχτερινής υπερωριακής εργασίας και εργασίας τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, ορίζεται ως ακολούθως:

δα) Υπερωριακή εργασία (μέχρι 22ης ώρας) 120 ώρες ανά εξάμηνο.

δβ) Νυχτερινή υπερωριακή εργασία (από 22ης ώρας μέχρι 6ης πρωινής) 96 ώρες ανά εξάμηνο και

δγ) Εργασία τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες (από 6ης πρωινής μέχρι 22ης ώρας) 96 ώρες ανά εξάμηνο. Η διάταξη της παρούσας ισχύει έως 31.12.2021.

3. Στην περίπτωση 2 της παραγράφου Γ' «Ειδικές Περιπτώσεις» του άρθρου 20 του ν. 4354/2015, προστίθεται περίπτωση ε' ως ακολούθως:

«ε) Το όριο υπερωριακής εργασίας, νυχτερινής υπερωριακής εργασίας και εργασίας τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες και μέχρι των ανωτέρω ορίων της περίπτωσης δ' και κάθε άλλη λεπτομέρεια θα καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Μετανάστευσης και Ασύλου.».

4. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζεται το ωράριο των Υπηρεσιών του Υπουργείου.

Άρθρο 49

Τροποποίηση του άρθρου 110 του ν. 4674/2020

Η παράγραφος 2 του άρθρου 110 του ν. 4674/2020 (Α' 53) τροποποιείται ως εξής:

«2. Η απόσπαση ή μετάταξη διενεργείται κατόπιν σχετικής πρόσκλησης ή αίτησης του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Εσωτερικών και Μετανάστευσης και Ασύλου. Η απόσπαση έχει χρονική διάρκεια δύο (2) ετών με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης και μπορεί να ανακληθεί με απόφαση του φορέα υποδοχής, η οποία μπορεί να εκδοθεί και κατόπιν αίτησης του υπαλλήλου. Μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος της απόσπασης και της ενδεχόμενης παράτασής της, ο υπάλληλος δύναται να αιτηθεί τη μετάταξή του στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου. Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι δύναται να καταλαμβάνουν θέσεις προϊσταμένων οργανικών μονάδων.».

Άρθρο 50

Σύσταση Μητρώου Εισηγητών - βοηθών χειριστών Ασύλου

1. Στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου συστήνεται «Μητρώο Εισηγητών - βοηθών χειριστών

Ασύλου» από νομικούς που αναλαμβάνουν τη σύνταξη εισήγησης για την αποδοχή ή μη της υποβληθείσας αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, τόσο ως προς τις προϋποθέσεις παραδεκτού όσο και ως προς την ουσία της, καθώς και τη σύνταξη σχεδίου απόφασης. Η εισήγηση υποβάλλεται στον αρμόδιο υπάλληλο της Αρχής Παραλαβής (χειριστή της συγκεκριμένης υπόθεσης), ο οποίος μπορεί να την αποδεχτεί εν όλω ή εν μέρει ή να την απορρίψει. Η μη σύνταξη ή η μη υποβολή της παραπάνω εισήγησης δεν κωλύει τη διαδικασία εξέτασης της παροχής διεθνούς προστασίας ούτε αποτελεί λόγο μη έκδοσης απόφασης από τον αρμόδιο υπάλληλο της Αρχής Παραλαβής, εντός των νόμιμων προθεσμιών του άρθρου 83 του ν. 4636/2019 (Α' 169).

2. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου ορίζονται οι διαδικασίες, οι προϋποθέσεις της εγγραφής των Εισηγητών - βοηθών χειριστών Ασύλου στο Μητρώο, οι διαδικασίες επιλογής ανά Περιφερειακή Υπηρεσία Ασύλου, οι υποχρεώσεις των μελών του Μητρώου, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία διαγραφής από αυτό, η διαδικασία ανάθεσης υποθέσεων στα μέλη του Μητρώου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία του Μητρώου.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται η αμοιβή για τα μέλη του Μητρώου και η διαδικασία καταβολής της, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 51

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν. 3907/2011

Η παράγραφος 1 του άρθρου 30 του ν. 3907/2011 (Α' 7) τροποποιείται ως εξής:

«1. Οι υπήκοοι τρίτης χώρας που υπόκεινται σε διαδικασίες επιστροφής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 21, τίθενται υπό κράτηση για την προετοιμασία της επιστροφής και τη διεκπεραίωση της διαδικασίας απομάκρυνσης. Σε περίπτωση που το αρμόδιο αστυνομικό όργανο κρίνει ότι:

α) δεν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής ή

β) ο υπήκοος τρίτης χώρας είναι συνεργάσιμος και δεν παρεμποδίζει την προετοιμασία της επιστροφής ή τη διαδικασία απομάκρυνσης ή

γ) δεν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας, εφαρμόζονται άλλα λιγότερο επαχθή μέτρα, όπως εκείνα που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 22, εφόσον κρίνονται αποτελεσματικά. Η κράτηση επιβάλλεται και διατηρείται για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα διεκπεραίωσης της διαδικασίας απομάκρυνσης, η οποία εξελίσσεται και εκτελείται με τη δέουσα επιμέλεια. Σε κάθε περίπτωση, για τη συνέχιση του μέτρου της κράτησης λαμβάνονται υπόψη η διαθεσιμότητα κατάλληλων χώρων κράτησης και η δυνατότητα εξασφάλισης αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης για τους κρατούμενους.».

Άρθρο 52

Τροποποίηση του άρθρου 195 του ν. 4662/2020

Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 195 του ν. 4662/2020 (Α' 27) αντικαθίστανται οι λέξεις «Γενικού Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής και Ασύλου» από τις λέξεις «Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο».

Άρθρο 53
Σύσταση Διεύθυνσης Νομικής Υποστήριξης
Ασύλου και Υποδοχής στο Υπουργείο
Μετανάστευσης και Ασύλου

1. Συστήνεται στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής, η οποία αποτελεί οργανική μονάδα επιπέδου Διεύθυνσης και υπάγεται απευθείας στον Υπουργό.

2. Η Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής συγκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα:

α. Τμήμα νομικών ζητημάτων υποδοχής και φιλοξενίας αιτούντων διεθνούς προστασίας και

β. Τμήμα νομικών ζητημάτων χορήγησης ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας.

3. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων που υπάγονται στη Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής κατανέμονται ως ακολούθως:

α. Το Τμήμα νομικών ζητημάτων υποδοχής και φιλοξενίας αιτούντων διεθνούς προστασίας είναι αρμόδιο για:

αα. Την προετοιμασία και κατάρτιση των απαραίτητων σχεδίων νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων και εγκυκλίων που αναφέρονται σε θέματα υποδοχής και φιλοξενίας αιτούντων διεθνούς προστασίας και την υποβολή τους στο Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου και Νομοθετικής Πρωτοβουλίας.

αβ. Την παρακολούθηση και συμμετοχή στον σχεδιασμό της πολιτικής και της νομοθεσίας για την υποδοχή και φιλοξενία αιτούντων διεθνούς προστασίας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την υποβολή σχετικών εισηγήσεων και προτάσεων στο Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων του Υπουργείου.

αγ. Τη συμμετοχή ή/και την προετοιμασία της εκπροσώπησης σε διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς για θέματα υποδοχής και φιλοξενίας αιτούντων διεθνούς προστασίας σε συνεργασία με το Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων του Υπουργείου.

αδ. Τη συνεργασία με το Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων για την επεξεργασία διμερών και πολυμερών συμβάσεων και συμφωνιών σε θέματα υποδοχής και φιλοξενίας αιτούντων διεθνούς προστασίας.

αε. Τη συλλογή και υποβολή στοιχείων στο Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου και Νομοθετικής Πρωτοβουλίας για θέματα κοινοβουλευτικού ελέγχου σε θέματα υποδοχής και φιλοξενίας αιτούντων διεθνούς προστασίας.

αστ. Τη συγκέντρωση και παροχή στο γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους του Υπουργείου όλων των στοιχείων και σχετικών εγγράφων για τον χειρισμό των δικαστικών και εξωδίκων υποθέσεων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο, καθώς και τη σύνταξη ερωτημάτων προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο.

αζ. Την ανάληψη ενεργειών για την ενημέρωση δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων εντός και εκτός Ελλάδας για την υφιστάμενη νομοθεσία και την εφαρμογή της σε θέματα υποδοχής και φιλοξενίας αιτούντων διεθνούς προστασίας.

αη. Την υποστήριξη των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο για ζητήματα που

άπτονται του αντικειμένου τους και της καθημερινής λειτουργίας τους.

β. Το Τμήμα νομικών ζητημάτων χορήγησης ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας είναι αρμόδιο για:

βα. Την προετοιμασία και κατάρτιση των απαραίτητων σχεδίων νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων και εγκυκλίων που αναφέρονται σε θέματα χορήγησης ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας και την υποβολή τους στο Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου και Νομοθετικής Πρωτοβουλίας.

ββ. Την παρακολούθηση και συμμετοχή στον σχεδιασμό της πολιτικής και της νομοθεσίας για θέματα χορήγησης ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την υποβολή σχετικών εισηγήσεων και προτάσεων στο Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων του Υπουργείου.

βγ. Τη συμμετοχή ή/και την προετοιμασία της εκπροσώπησης σε διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς για θέματα χορήγησης ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας σε συνεργασία με το Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων του Υπουργείου.

βδ. Τη συνεργασία με το Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων για την επεξεργασία διμερών και πολυμερών συμβάσεων και συμφωνιών σε θέματα χορήγησης ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας.

βε. Τη συλλογή και υποβολή στοιχείων στο Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου και Νομοθετικής Πρωτοβουλίας για θέματα κοινοβουλευτικού ελέγχου σε θέματα χορήγησης ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας.

βστ. Τη συγκέντρωση και παροχή στο γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους του Υπουργείου όλων των στοιχείων και των σχετικών εγγράφων για τον χειρισμό των δικαστικών και εξωδίκων υποθέσεων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Ασύλου, καθώς και τη σύνταξη ερωτημάτων προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για θέματα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας Ασύλου.

βζ. Την ανάληψη ενεργειών για την ενημέρωση δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων εντός και εκτός Ελλάδας για την υφιστάμενη νομοθεσία και την εφαρμογή της σε θέματα χορήγησης ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας.

βη. Την υποστήριξη των υπηρεσιών της Υπηρεσίας Ασύλου για ζητήματα που άπτονται του αντικειμένου της καθώς και της καθημερινής λειτουργίας της.

4. Στη Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής μεταφέρεται το σύνολο των αρμοδιοτήτων, των οργανικών θέσεων και του προσωπικού που υπηρετεί:

(α) στο Νομικό Τμήμα της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του π.δ. 18/2020 (Α' 34) και

(β) στο Νομικό Τμήμα της Υπηρεσίας Ασύλου της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 18/2020. Το Νομικό Τμήμα της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο και το Νομικό Τμήμα της Υπηρεσίας Ασύλου του ανωτέρω εδαφίου καταργούνται.

5. Της Διεύθυνσης Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής προΐσταται υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Νομι-

κών. Η θέση προϊσταμένου πληρούται από υπάλληλο με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετεί σε υπηρεσίες, κεντρικές, αποκεντρωμένες ή περιφερειακές του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), εφόσον ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, όπως οριοθετείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στο Μητρώο φορέων Γενικής Κυβέρνησης, με τοποθέτηση, μετακίνηση ή βάσει των διατάξεων περί αναπλήρωσης του Υπαλληλικού Κώδικα με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, εφόσον ο υπάλληλος ανήκει οργανικά στον φορέα ή με απόσπαση με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου, Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις για δύο (2) έτη και με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης. Η πλήρωση της θέσης προϊσταμένου της Διεύθυνσης Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής από δικηγόρο συνεπάγεται την αναστολή της άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του. Στα Τμήματα της παραγράφου 2 του παρόντος, ορίζονται ως Προϊστάμενοι, υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ Νομικών και, ελλείψει αυτών, υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του ν. 3528/2007 «Κώδικας Κατάστασης Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (Α' 26).

6. Στη Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής συστήνονται τρεις (3) θέσεις μετακλητών υπαλλήλων, οι οποίες πληρούνται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου με την οποία ανατίθενται και τα ειδικότερα καθήκοντά τους. Οι ως άνω θέσεις μετακλητών καταργούνται αυτοδικαίως την 31η Δεκεμβρίου 2021. Για τα προσόντα και τις αποδοχές των μετακλητών υπαλλήλων εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 48 του ν. 4622/2019. Η κατοχή των παραπάνω θέσεων δεν συνεπάγεται την αναστολή της άσκησης του λειτουργήματος του δικηγόρου, δημιουργεί όμως ασυμβίβαστο για την ανάληψη υποθέσεων σχετικών με τα καθήκοντά τους ως μετακλητών υπαλλήλων.

7. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι την πλήρωση των θέσεων ευθύνης της Διεύθυνσης Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4, ορίζονται Αναπληρωτές Προϊστάμενοι με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου.

8. Η αρχική τοποθέτηση και η μετακίνηση υπαλλήλου από το ένα Τμήμα στο άλλο, πραγματοποιούνται με απόφαση του Υπηρεσιακού Γραμματέα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου ή του νομίμως ασκούντος τις αρμοδιότητες αυτού, σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 116 του ν. 4622/2019.

Άρθρο 54

Σύσταση θέσεων συνεργατών

1. Στα γραφεία του Διοικητή και του Υποδιοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου και της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης καθώς και στο γραφείο προϊσταμένου

της Αρχής Προσφυγών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου συστήνονται θέσεις συνεργατών με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για κάθε γραφείο ως εξής:

- α. δύο (2) θέσεις για κάθε γραφείο Διοικητή,
- β. μία (1) θέση για κάθε γραφείο Υποδιοικητή και
- γ. δύο (2) θέσεις στο γραφείο προϊσταμένου της Αρχής Προσφυγών.

2. Για τα προσόντα, την πρόσληψη στις θέσεις αυτές, την αποχώρηση και την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού αυτού εφαρμόζονται αναλόγως οι ισχύουσες διατάξεις περί των ιδιαίτερων γραφείων των μελών της Κυβέρνησης.

3. Η πλήρωση των παραπάνω θέσεων μπορεί να γίνει και με απόσπαση υπαλλήλου του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετήθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α' 65), όπως ισχύει, κατ' εφαρμογή των άρθρων 46 και 47 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

Άρθρο 55

Σύσταση θέσεων στο Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

Στο Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων συστήνονται δύο (2) θέσεις μετακλητών υπαλλήλων, οι οποίες πληρούνται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου με την οποία ανατίθενται και τα ειδικότερα καθήκοντά τους. Οι ως άνω θέσεις μετακλητών καταργούνται αυτοδικαίως την 31η Δεκεμβρίου 2021. Για τα προσόντα και τις αποδοχές των μετακλητών υπαλλήλων εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 48 του ν. 4622/2019. Η κατοχή της παραπάνω θέσης δεν συνεπάγεται την αναστολή της άσκησης του λειτουργήματος του δικηγόρου.

Άρθρο 56

Δαπάνες αντιμετώπισης μεταναστευτικής κρίσης

1. Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου εγγράφεται ειδική πίστωση απορρήτων εθνικών αναγκών. Ως τέτοιες εθνικές ανάγκες και δαπάνες, οι οποίες δεν μπορούν να γίνουν γνωστές χωρίς ζημία των συμφερόντων της Χώρας, θεωρούνται αυτές που εμπíπτουν, άμεσα ή έμμεσα, στην εκπλήρωση της αποστολής του ως άνω Υπουργείου, όπως αυτή κάθε φορά εξειδικεύεται από τα αρμόδια προς τούτο όργανα, η διασφάλιση της εκπλήρωσης των οποίων συνιστά προστασία των εθνικών συμφερόντων στον τομέα αυτό, εντός ή εκτός Ελλάδος.

2. Απαγορεύεται η διάθεση από την παραπάνω πίστωση οποιουδήποτε ποσού για άλλους σκοπούς, ιδίως για την παροχή επιμισθίων, αμοιβών ή αποζημιώσεων και για κάθε προσωπική παροχή προς υπαλλήλους ή όργανα του Κράτους. Οι κατά παράβαση των ορισμών του παρόντος εγκρίνοντες ή λαμβάνοντες τέτοιες παροχές ευθύνονται πειθαρχικώς και καθίστανται εις ολόκληρον υπόχρεοι έναντι του Δημοσίου σε απόδοση των παρά την απαγόρευση πληρωθέντων.

3. Η διάθεση οποιουδήποτε ποσού από την πίστωση αυτή στο πλαίσιο της παραγράφου 1 του παρόντος, διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και μετά από γνώμη της Επιτροπής Ειδικών Δαπανών της παραγράφου 6 του παρόντος. Για τις ανωτέρω δαπάνες δεν αποδίδεται λογαριασμός. Η απόφαση αυτή η οποία ασκείται κατά αποκλειστική αρμοδιότητα από τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, δεν δημοσιεύεται στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης ούτε αναρτάται σε οποιοδήποτε πληροφοριακό σύστημα ή πλατφόρμα.

4. Η πίστωση των απορρήτων εθνικών αναγκών διατίθεται για δαπάνες της παραγράφου 1 τόσο στο εσωτερικό όσο και στην αλλοδαπή.

5. Οι πληρωμές του παρόντος άρθρου απαλλάσσονται από κάθε κράτηση τέλος ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου, Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή τρίτων, τόσο κατά την με οποιονδήποτε τρόπο ανάθεση όσο και κατά την εξόφληση.

6. Στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου λειτουργεί τριμελής γνωμοδοτική Επιτροπή Ειδικών Δαπανών, αποτελούμενη από:

α. Τον Γενικό Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής ως Πρόεδρο τον οποίο αναπληρώνει, σε περίπτωση κωλύματος, ο Γενικός Γραμματέας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο.

β. Δύο (2) Προϊσταμένους Διευθύνσεων υπηρεσιών του Υπουργείου, οι οποίοι ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, από τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου. Οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων υπηρεσιών και οι αναπληρωτές τους, είναι είτε μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι είτε υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Στην Επιτροπή μετέχει ως γραμματέας, χωρίς ψήφο, υπάλληλος του Υπουργείου που ορίζεται από τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου. Αυτός τηρεί, με δική του ευθύνη και απόλυτη εχεμύθεια, βιβλίο πρωτοκόλλου, στο οποίο καταχωρίζονται, κατ' αύξοντα αριθμό, οι προτάσεις δαπανών, καθώς και βιβλίο πρακτικών, στο οποίο καταχωρίζονται, κατά συνεδρίαση, οι γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής, το περιεχόμενο των οποίων απαγορεύεται να ανακοινώνεται και εμπίπτει στις διατάξεις περί απορρήτου του Κράτους.

7. Οι αποφάσεις της Επιτροπής είναι αιτιολογημένες και λαμβάνονται κατά πλειοψηφία επί θεμάτων που διαβιβάζονται σε αυτή από τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου. Τυχόν μειοψηφούσες γνώμες καταχωρίζονται, υποχρεωτικά, στα πρακτικά.

8. Η Επιτροπή δύναται να καλεί τους προϊσταμένους των κατά περίπτωση αρμόδιων υπηρεσιών και φορέων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για παροχή τυχόν αναγκαίων διευκρινίσεων για την υπό κρίση δαπάνη.

9. Απόσπασμα του πρακτικού της Επιτροπής, με τα αναγκαία τυπικά στοιχεία (αριθμός γνωμοδότησης, ημερομηνία, όνομα του δικαιούχου ή όνομα του εκτελούντος τη δαπάνη, το ύψος της δαπάνης και ο χαρακτηρισμός της ως απόρρητης), διαβιβάζεται προς τη Γενική Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών του

Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, η οποία προκαλεί την οικεία απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, που αποτελεί το μόνο δικαιολογητικό της δαπάνης. Όλα τα παραστατικά έγγραφα της δαπάνης και κάθε άλλο στοιχείο που κατέχει η Επιτροπή ή οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία του Υπουργείου, και αναφέρεται στην αναγνώριση και εκτέλεση της δαπάνης, καταστρέφονται από τους προϊσταμένους των οικείων Διευθύνσεων έξι (6) μήνες, το αργότερο, μετά την έκδοση της σχετικής υπουργικής απόφασης. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τους προϊσταμένους των οικείων Διευθύνσεων. Οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4451/2017 (Α' 16) εφαρμόζονται αναλογικά.

10. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα λειτουργίας και οργάνωσης της Επιτροπής Ειδικών Δαπανών, ζητήματα ορισμού, σύνθεσης και αναπλήρωσης των μελών της, τρόπου σύνταξης, τήρησης και ελάχιστου περιεχομένου των πρακτικών και των αποσπασμάτων που εκδίδει καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 57

Τροποποίηση του άρθρου 96 του ν. 4368/2016

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 96 του ν. 4368/2016 (Α' 21) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου και μέχρι τις 31.12.2021, το Δημόσιο, οι δημόσιες υπηρεσίες, επιχειρήσεις και οργανισμοί κοινής ωφέλειας προβαίνουν στις ενέργειες αρμοδιότητάς τους, που είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση της απρόβλεπτης αύξησης των προσφυγικών - μεταναστευτικών ροών και της συνακόλουθης προσφυγικής - μεταναστευτικής κρίσης, κυρίως στους τομείς της μεταφοράς, διαμονής, σίτισης, ασφάλειας, καθαριότητας και υγειονομικής περίθαλψης των προσφύγων και μεταναστών.»

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 96 του ν. 4368/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Να προβαίνουν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες ή να συνάπτουν με τρίτους συμβάσεις εκτέλεσης έργων, παροχής υπηρεσιών, προμήθειας αγαθών ή μισθώσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από την αύξηση των μεταναστευτικών - προσφυγικών ροών, ιδίως σχετικά με την ίδρυση, κατασκευή, συντήρηση, μετατροπή και λειτουργία των δομών της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016, των Προαναχωρησιακών Κέντρων Κράτησης Αλλοδαπών, καθώς και των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου.»

Άρθρο 58

Σύσταση Μητρώου Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)

1. Συστήνεται στο Τμήμα Οργάνωσης και Διαδικασιών της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ). Στο μητρώο αυτό

διενεργείται από την αρμόδια υπηρεσία η εγγραφή όλων των ελληνικών και διεθνών εθελοντικών οργανώσεων και των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών, οι οποίες πληρούν τους ελάχιστους αναγκαίους όρους συμμετοχής στην υλοποίηση δράσεων διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης. Μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, εθελοντικές οργανώσεις και κάθε αντίστοιχη οργάνωση ελληνική ή διεθνής, που δεν έχει εγγραφεί στο μητρώο, δεν δύναται να συμμετέχει στην υλοποίηση δράσεων διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης εντός της Ελληνικής Επικράτειας και ιδίως στην παροχή νομικών, ψυχοκοινωνικών και ιατρικών υπηρεσιών της παραγράφου 5 του άρθρου 47, στην παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής της παραγράφου 1 του άρθρου 55 και στην παροχή πληροφόρησης και ενημέρωσης των άρθρων 66 και 69 του ν. 4636/2019 (Α' 169).

2. Οι ελάχιστοι αναγκαίοι όροι και προϋποθέσεις για την εγγραφή των δικαιούμενων εγγραφής, ελληνικών και διεθνών εθελοντικών οργανώσεων και των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών είναι οι ακόλουθοι:

α) η ρητή πρόβλεψη, ως σκοπού σύστασής τους, της υλοποίησης δραστηριοτήτων Κοινωνικού και Ανθρωπιστικού Χαρακτήρα, Διεθνούς Προστασίας, Μετανάστευσης ή Κοινωνικής Ένταξης,

β) ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας του αιτούμενου την εγγραφή νομικού προσώπου και η μη διανομή κερδών στα μέλη και τους εταίρους του,

γ) η μη σύναψη συμβάσεων οιασδήποτε είδους με:

γα) φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στα όργανα διοίκησής τους ή είναι μέλη ή εταίροι τους που έχουν τον καταστατικό έλεγχο τους, συζύγους, τέκνα και γονείς των ανωτέρω προσώπων και

γβ) νομικά πρόσωπα τα οποία ελέγχονται από τα πρόσωπα της υποπερίπτωσης (γα), έναντι αμοιβής ή ανταλλάγματος επαχθούς αιτίας που αποτιμάται σε ποσό άνω των χιλίων (1.000) ευρώ ετησίως,

δ) η μη λήψη αφενός τακτικής κρατικής επιχορήγησης μεγαλύτερης του 50% επί του προϋπολογισμού για τη λειτουργία τους και αφετέρου δανείων με εγγύηση του Δημοσίου. Η προηγούμενη προϋπόθεση δεν ισχύει εφόσον η επιχορήγηση δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ ετησίως,

ε) η μη ύπαρξη εις βάρος των φυσικών προσώπων που ασκούν τη διοίκηση τους ή/και είναι νόμιμοι εκπρόσωποι τους τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, δωροδοκία, απάτη, τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και παιδικής εργασίας και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων,

στ) η τήρηση αναλυτικών οικονομικών καταστάσεων από ορκωτούς ελεγκτές, υπό την εποπτεία υπεύθυνου οικονομικής διαχείρισης ή Ταμιά, με πτυχίο οικονομικού τμήματος αναγνωρισμένου πανεπιστημίου και η διασφάλιση μηχανισμού πλήρους λογοδοσίας των υπόχρεων για την υλοποίηση των δράσεών τους,

ζ) η εκπλήρωση των ασφαλιστικών και φορολογικών τους υποχρεώσεων, και

η) ο ορισμός και απασχόληση Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (Data Protection Officer - "DPO"), επιφορτισμένου με τη διαρκή συμμόρφωση της αντίστοιχης εθελοντικής μη κερδοσκοπικής οργάνωσης, με τη νομοθεσία για την προστασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς.

3. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να ορίζονται επιπρόσθετοι όροι και προϋποθέσεις για την εγγραφή των δικαιούμενων εγγραφής, ελληνικών και διεθνών εθελοντικών οργανώσεων και των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών στο Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ). Με όμοια απόφαση ορίζονται οι διαδικαστικές λεπτομέρειες σύστασης και τήρησης του Μητρώου Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ), προβλέπεται η διαδικασία δημόσιας πρόσκλησης για την εγγραφή, εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις εγγραφής των δικαιούμενων στο Μητρώο και το σύνολο των σχετικώς προσκομιζόμενων αναγκαίων εγγράφων, προσδιορίζονται οι διαχρονικές προϋποθέσεις διατήρησης της εγγραφής τους στο Μητρώο, τα χρονικά σημεία επανυποβολής των αναγκαίων εγγράφων, η διαδικασία διαγραφής από το μητρώο και ο τρόπος γνωστοποίησής της στον αποδέκτη, η δημοσιοποίηση του μητρώου μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για τη διασφάλιση της αναγκαίας διαφάνειας, καθώς και κάθε συναφής και αναγκαία λεπτομέρεια για τη θέση σε λειτουργία και τη διαχρονική τήρηση του Μητρώου Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ).

Άρθρο 59

Ανάγκες εγκατάστασης δομών του άρθρου 10 του ν. 4375/2016

Η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 16 του ν. 4375/2016 (Α' 51) ισχύει και για ακίνητα ευρισκόμενα εντός Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποικιακών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Ο.Υ.Μ.Ε.Δ.) του άρθρου 43 παράγραφοι 1 και 4 του ν. 3982/2011 (Α' 143). Κάθε αλλαγή χρήσης των ως άνω ακινήτων προς εγκατάσταση των δομών του άρθρου 10 του ν. 4375/2016, καθώς και η ίδια η εγκατάσταση και λειτουργία των δομών αυτών και των συνοδών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων στα ως άνω ακίνητα με τη διαδικασία της παραγράφου 3 του άρθρου 16 του ν. 4375/2016, δεν αποτελεί κώλυμα, ούτε επηρεάζει τη νομιμότητα δραστηριοτήτων στην ευρύτερη περιοχή, για την αδειοδότηση των οποίων, ακόμα και αν πρόκειται για ειδικές κατηγορίες δραστηριοτήτων που ρυθμίζονται με ειδικές διατάξεις, δεν λαμβάνεται υπόψη η ύπαρξη, εγκατάσταση και λειτουργία των εν λόγω δομών.

Άρθρο 60

Συμβάσεις πληροφοριακών συστημάτων Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

Το άρθρο 112 του ν. 4674/2020 (Α' 53) καταλαμβάνει και την ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση πληροφοριακών συστημάτων που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του πλαισίου διαχείρισης της πρώτης υποδοχής, της ταυτοποίησης και της διαχείρισης αιτήσε-

ων ασύλου των προσφύγων, μεταναστών και αιτούντων άσυλο, καθώς και τις απολύτως συναφείς υπηρεσίες και προμήθειες.

Άρθρο 61 **Καταργούμενες διατάξεις**

Από τη θέση σε ισχύ του παρόντος καταργούνται οι παρακάτω διατάξεις:

α. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 48 του ν. 4636/2019 (Α' 169).

β. Η περίπτωση ιβ' της παραγράφου 9 του άρθρου 83 του ν. 4636/2019.

γ. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 86 του ν. 4636/2019.

δ. Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 116 του ν. 4636/2019.

ε. Το άρθρο 67 του ν. 4375/2016 (Α' 51). Η ρύθμιση αυτή καταλαμβάνει όλες τις αποφάσεις που δημοσιεύονται από 1.1.2020 και μετά.

Άρθρο 62 **Τροποποίηση του άρθρου 10 του ν. 4652/2020**

Το άρθρο 10 του ν. 4652/2020 (Α' 9), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 10

Δικαιώματα των πολιτών του Ηνωμένου Βασιλείου και των μελών των οικογενειών τους μετά από τη θέση σε ισχύ της Συμφωνίας Αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση

1. α) Σε περίπτωση θέσης σε ισχύ της Συμφωνίας Αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις του Μέρους 2 (δικαιώματα πολιτών) της Συμφωνίας, ιδίως του άρθρου 18 αυτής αναφορικά με τη διαμονή των πολιτών του Ηνωμένου Βασιλείου και των μελών των οικογενειών τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση και για κάθε άλλο θέμα σχετικό με τα δικαιώματά τους.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Μετανάστευσης και Ασύλου, δύνανται να καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές έκδοσης των εγγράφων διαμονής των πολιτών του Ηνωμένου Βασιλείου και των μελών των οικογενειών τους κατ'εφαρμογή των ρυθμίσεων της Συμφωνίας Αποχώρησης. Με την ίδια απόφαση μπορεί να καθορίζονται οι λεπτομέρειες, ειδικότερα ζητήματα για την εφαρμογή της, καθώς και ζητήματα που σχετίζονται με την εξέταση των εκκρεμών αιτημάτων.

2. α) Σε περίπτωση θέσης σε ισχύ της Συμφωνίας Αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις του Μέρους 2 (δικαιώματα πολιτών) της Συμφωνίας αναφορικά με την πρόσβαση στην εργασία, την κοινωνική ασφάλιση και την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη, την αναγνώριση επαγγελματικών και ακαδημαϊκών προσόντων και τη χρήση αδειών οδήγησης που έχουν εκδοθεί από το Ηνωμένο Βασίλειο.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Προστασίας του Πολίτη και Εργασίας και Κοινωνικών

Υποθέσεων, ρυθμίζονται ειδικότερα οι κατηγορίες αδειών διαμονής τις οποίες λαμβάνουν οι πολίτες του Ηνωμένου Βασιλείου και τα μέλη των οικογενειών τους, είτε αυτά είναι πολίτες του Ηνωμένου Βασιλείου είτε πολίτες τρίτης χώρας, από τις υπηρεσίες μίας στάσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων του τόπου διαμονής τους.».

Άρθρο 63 **Παροχή σύγχρονης** **εξ αποστάσεως εκπαίδευσης**

1. Είναι δυνατή η, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, παροχή σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με χρήση μέσων τεχνολογίας σε μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που δεν δύναται να παρακολουθήσουν δια ζώσης την εκπαιδευτική διαδικασία είτε λόγω καθολικής ή μερικής αναστολής ή απαγόρευσης λειτουργίας εκπαιδευτικής δομής είτε για άλλον λόγο που ανάγεται σε έκτακτο ή απρόβλεπτο γεγονός. Η ταυτόχρονη διδασκαλία σε μαθητές οι οποίοι συμμετέχουν στο μάθημα με φυσική παρουσία και σε άλλους μαθητές οι οποίοι συμμετέχουν εξ αποστάσεως επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση επιδημικών νόσων. Σκοπός της παρεχόμενης δυνατότητας όλων των ανωτέρω περιπτώσεων είναι αποκλειστικά η παροχή εκπαίδευσης.

2. Στο πλαίσιο της διαδικασίας της παραγράφου 1, δεν επιτρέπεται η καταγραφή και αποθήκευση του παραδιδόμενου μαθήματος, παρά μόνον η ζωντανή μετάδοση ήχου ή/και εικόνας σε πραγματικό χρόνο για τον ανωτέρω συγκεκριμένο σκοπό. Τα μεταδεδομένα που τυχόν παράγονται στο ίδιο ως άνω πλαίσιο διατηρούνται για συγκεκριμένο εύλογο χρονικό διάστημα, όπως αυτό προσδιορίζεται στο πλαίσιο επεξεργασίας των συγκεκριμένων δεδομένων, μετά την πάροδο του οποίου καταστρέφονται. Η επεξεργασία των εν λόγω μεταδεδομένων επιτρέπεται αποκλειστικά για σκοπούς ερευνητικούς ή στατιστικούς. Υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, «Γ.Κ.Π.Δ.») είναι:

α) για όλες τις εκπαιδευτικές δομές της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και

β) για όλες τις εκπαιδευτικές δομές της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας ιδιωτικής εκπαίδευσης το πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή άλλου είδους νομική οντότητα ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας στα οποία έχει χορηγηθεί η άδεια λειτουργίας της αντίστοιχης ιδιωτικής εκπαιδευτικής δομής.

3. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία εκδίδεται μετά τη διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (Ε.Α.Π.Δ.) σύμφωνα με τα άρθρα 35 παράγραφος 1 του Γ.Κ.Π.Δ. και 65 του ν. 4624/2019 (Α' 137), ορίζονται και ρυθμίζονται ο τρόπος και τα μέσα τεχνολογίας που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στις περιστάσεις αυτές, ο τρόπος συμμετοχής των εκπαιδευτικών και των μαθητών σε αυτήν, οι όροι και οι προϋποθέσεις διενέργειας της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων τυχόν οργανωτικών ή/και τε-

χνικών μέτρων προς διασφάλιση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 64
Ειδικές ρυθμίσεις για την άδεια ειδικού σκοπού και τις λοιπές διευκολύνσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού

Για το εκπαιδευτικό προσωπικό που απασχολείται με οποιοδήποτε καθεστώς εργασίας σε όλες τις βαθμίδες

Άρθρο 65
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 12 Μαΐου 2020

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Οι Υπουργοί

Οικονομικών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εξωτερικών

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Παιδείας και Θρησκευμάτων

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

Ναυτιλίας
και Νησιωτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ

Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Προστασίας του Πολίτη

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

Εργασίας
και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

Υφυπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

Μετανάστευσης και Ασύλου

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ

Τουρισμού

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Εξωτερικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Εθνικής Άμυνας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Υγείας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Δικαιοσύνης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Υποδομών και Μεταφορών

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Επικρατείας

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 12 Μαΐου 2020

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ